

Whichtyntoni Editio de consimilitate grāmatice et Con-
strukcionē nouiter impressa. Eborac Per me Ursyn Mylner
in vrbē parrochia Sancte Helene in vico (Blaake street.)
Mozamtraheotis.

CAutoz ad libellum.
Chare libelle mane' terna mcrierida flaccus.
Expectare iubet: chare libelle mane.

CLibellus ad autozem.
Nono quid si elephas parit anno/vnoqz leena.
Mercedem retines si peragatur opus.

CAutoz.
zoilus at acuens dentem in te sepe caninam.
Aeptus fuciis millia ccela parat.

CLibellus.

Ledat si indignos mouet (asunt) fo **WVDOOL**
At multa inuidia: zoilus equus erit.

CAutoz.
Chare libelle valle: porus habiture secundos.
Raungio augusto ditia dona vehis.

CLibellus.
Giuue valeqz parens: super astra sit tua merces.
Funera postqz **QED** sit **QDOS QEDYQD**.

Celeberrimo viro summaq; obseruatione colendo magistro
Stanbri go artiu magistro dignissimo Whity ntonus salutem.

Ampertum habes (per spicacissime vir) de constructione
quodā pedestri oratiōe scriptissime altos tamen in isto p̄fusus/intricacissimis
multipliciū diuisionū (velut herculani nodi) in uolucris tenera puerorū in-
geniola illaqueantes: alios aut equo succinctius & obscurius: arida quadā & ceca b̄re
uitate (velut lateb̄zis labyrinthi erozib⁹) eadē enaruantes: ita ut vir tandem pedē
efferentes emergeret: valeant vspīa. Constructionē legunt/pueri relegūt: rarissime tñ
post longos & immēcos tū eoꝝ tū p̄ceptozū suoꝝ ludox⁹ ediscunt. Ideo ut H̄ili-
phi erūtis succibere: onus ethus grauius & studiosus sustinere sibi videant: grāma-
tices ad vñū gymnaſiarches. Quare quū post longā multozū expectationē: huic gra-
ui oneri leuando manū haud apponere quisq;. Ipse licet minus p̄doneus/irrefraga-
bilis tñ meozū cōmitonū ponentib⁹/bac̄ p̄uincia nō sine probatissimoꝝ & cōli-
lis & auxiliis (virgula ut spero diuina) sū aggrestus pietate in patriā maxime addu-
ctus: ortus enim nostr⁹ (ut p̄clare c̄sūt plato) patrē v̄dīcat patria: patrem amici
v̄neutati in hoc opusculo studiu⁹ pro flaci monitis/in de arte enim inquit. Quic
q; p̄cipio estis breuitas: ut cito dicta precipit animi dociles teneatq; fideles. Dē su
guacū pleno de pectore manat. Neq; tñ adeo affectata est ea breuitas: ut odiosā le-
gēt afferat obscuritatē: licet idē alibi scribat. Brevis est laboro/obtērus sio. Sed
ea industria ad Iristophanis (ut ferūt) lacernā/illā dilucidauim⁹: ut interpretis eno-
datione (nisi in pauciorib⁹ locis) vir indigeat. Clucidamēta tñ soluto sermone huic
opusculo addidimus: nō igit qd̄ ea discit pueri: sed vel qd̄ aliquos magis iuuat solu-
ta oꝝ/quā pedestris: vel si qua(cōte) min⁹ visitata qbuldā vides probatōzū auto-
ritate cōfirmata/maiorē fide cēsant nō indigna. Insultat in me (haud dubito) non
nulli q̄ litiori suffici: arrogātiae criminī me potius obnoxioꝝ/ quā pietatis studio ad
duc: & condemnabūt. qd̄ p̄fisozū monumētis vel aliqd ab iis omissum addere: vñ ab
iis superuacanee dicitū resēcare: deniq; vel qd̄ v̄zeiōze/duleidoze & facilōze tramite
grāmaticulōz ad frugē perducere studiu. Cōtra quos ppugnaculū & defēsoz michi
parē necessū est tñdeat p̄ me eq̄llimus ille. Venecia in mediū affectat eius lūia: que
est naturaliū libro quarto. Veniet tps (inquit) q̄ ista que nūc latet / in lucē extrahat
dies. & lōgioris cui diligētia. Id inq̄litionē tātor: vna etas nō sufficit. Multa veni-
tis cui populus ignota nobis scit. Et veniet tps: quo posteri nbi tā apta nos necesse
mirent. Sed quāq; tātī viri auctoritas/inuidulorū gareculitatē retūdere satis possit
nō delūstent tñ ap̄tis (ut aut̄) tibis illud mihi abiūtere nō paucos esse: me & eru: iūtōe
& auctoritatē superiores: iñ hīm̄ p̄uincia suscipie de multo magis sūt idonei. te tōz
Quisq; iñ quod nos in hoc opusculo excedēto/lucubrādo & elīmādo/laboroz/exeribias
ludoz̄ p̄petuū sumus vñtro sustinere: qd̄ apud noſtrates reperire potest. Quippe q̄
grauioribus negocīis: illustriorib⁹ disciplinis intenti: grāmatices rudimēta (anq;
puerilis) parui curantes/laboroz̄ quippā tñ iñ conterere: inferioris dicūt esse ludis
& meriti. Neq; iñ ad hac repperto/eplausto (qd̄ dici solet) loquētes illud in me cōtōz-
quent tandem: haud satis perfecte me scriptissime aſſerentes. Id qd̄ licet ceteris q̄ me p̄f-
ores fuerūt absolutoꝝ non inficias eo. Iudiant tñ flaci, inde arte. Neq; bonus vñ
mitat homerus. Iudiant etiā deniq; maron̄. Non oia (inquit) posseſsumus oēs. Aū
diant deniq; dīcētissimiū nostrū p̄ſcianū q̄ prologo maioris voluminis sic ait. Ni-
hil perfectū in humānū iuuentibus. Quanto enim iuniores: tāto perspicatores
sūt homines. Et iuniores successione ipsūm ingredīuntur labores maiorū. Si quid
tamen minus perfectū & omissum sit: ad incedē limatiū elaborandum reditūrum
promitto. Sed ne pluribus te detineā: exacto iam hoc opusculo/interceteros crudel-
issimos: qui me p̄echarūt habent p̄cipue mihi occurrebat: ut auctoritatē digni-
tas cui potissimum hoc exigū opusculo dedicare tērem. Quare dehementias pe-
to ut tē que tua in me ab iplis precundis semper fuit p̄etas: hoc tūtū alumnū munus-
lum suscipias in tuā clientelam/et tutelā aſcribas. Iudicatur (queso) tuo militari

In signio. Quod si effectum creare dignetur tha immensa in me benignitas; sed est quod obsecrato iu immicis loquimur; immo sub tuo marte militanti nobis; herbo (ut dici solet) dare cogentur vel iniurii non deerunt (sat noui) homeri mactiges zollicemunt tenaris tristis; qui super celsa fronte rugosa arcuantes; hoc opusculum (aquilinis oculis per ratum) aceto (ut dicitur) per fundere/ thedon no dente rodere; et thita prefigere (quis cornu scorpium) netuos intendent oes surfas neq; deerunt (per) equum quinque/ aristach; / & mecenates: qui hoc opusculum (equo examine trutinatum) certa (ut aiunt) sibi notatueri. Exeat igitur tandem totiens amicus flagitari/ cui militaris insigni stemmate decoratus; hoc opusculum in eum (ter perennius) poteris euolendum. Id quod efficiunt (Copto) alle a quo omne bonum omne validum; omne perfectum procedit. In quo quem felicissime valeas meum dulce decus et praesidum.

Stanchigl ab edendi formidine dehortantis
Heracicon.

Illud opus quam carpac nasculus effons.
Lepcam perge viam/ ne ciacula extimeas
Irma parantur enim/ tucus tam foribus armis
Militeq; inuitato (quo libet) ipse meas.
Quid refert (qui docta cohors tua dicca probabit)
Lacret si inuidulus: nil tibi obesse potest

Co litterariam anglie miliciam tetricicon.
Tersa quid exterius post fers tui opuscula alumnis.
Anglia: an inuidetas commoda canca tuis?
Judice te/ pueris si mille volumina vokias
Hoc tamen utilius non reperi: ut opus.

Contra inuidulos hexasticon.
Inuidet quum inuidia ringas (ego video) soli
Pena tibi inuidia est. inuidus esto tibi
Extuat inuidia/ turget/ peccus male sanum.
Eructa inuidiam: cumpe vel inuidia
Iccico inuidias. videas quod que tibi visa
Nolles: ne inuidetas meme videte caue

Nota auctorū quorū tutela hoc opusculū confirmatur

Cicero. Quintilianus. Justinus. Plinius. Valerius. Maximus. Dul. Celi
Quintus Curtius. Titus. Linus. Nalla. Salustius. Virgilius. Horatius.
Ovidius. Marcialis. Statius. Juvenalis. Terentius. Plautus. Boetius.
Dyomedes. Heru. Priscianus. Hincius. Sulpicius. Augustinus datus.

De concinicate grammatices.

Verbum cum recto casu / quinto de coheret
persona & numero / docet ut maro / marce docetur

Verbum cum suo nominativo siue vocativo casu in duobus coherere debet / persona et numero / ut maro docet / o marce docete

Lum substantiuo concordat mobile casu.

Ec generis & numero bonus ut vir semina pulchra.

Cadiecum cum suo substantiuo in tribus con cordare debet in casu / generis et numero / ut bonus vir / pulchra semina.

Antea cedenti debet quadrare relatam

Substantis / generis / & sic persona numeroqz

Verbi latium substantis cum suo antecedente in tribus concordare debet / in generis numero et persona.

Lum substantiuo iungit comitante relatum

Vult contingentis / generis & casu numeroqz

Relatiuum accendentis cum substantiuo sequente concordabit / in casu / generis et numero / ut sum pallidus quales sunt amantes.

Lum rectus situs est inter verbum atqz relatum

Substantis / querens infinitum ut erit illud

Eius quem verbum casus post se flagicabit

Lum incertus nullus tunc rectus verbo erit illud

Hi impersonale est verbum cui iungitur / illo

Tunc casu id potius quem impersonale reposcit.

CQuum nosatiuus casus est situs inter relatiuum substantis interrogatiuum aut infinitu & verbū relatiuum interrogatiuum aut infinitu erit eius casus que verbum post se regit. Qd si nosatiuus inter relatiuum interrogatiuum aut infinitu est verbū intererit / tunc illud relatiuum interrogatiuum aut infinitu erit nosatiuus casus sui / verbū cui relatiuum interrogatiuum aut infinitu iungat sit impersonale / tunc relatiuum interrogatiuum aut infinitu erit eius casus que impersonale postulat

A verbo haud semper quis que comitante regetur

Sed de infinito quandoqz modo comitante

Nunc a participio / nunc nomine / nuncqz gerundo

Nunc ex aduerbo / nunc preposito sibi functo

Nunc fixo quadrat genere & casu numeroqz

Ponitur & sexto casu quandoqz soluto

Intellecto siue expressio participante.

Choc nomen quis que non semper a verbo sequente regitur sed interdu ab infinituo modo comitare / ut apud Ciceronem. Quibz volunti me agere gratias egit. Aliqz a participio. Cicero. Quibus rebus adductus rem causamqz defendet. Aliqz a nomine. Cicero. Cuius cu patre magna tibi fuit amicitia. Aliqz a gerundio. Terentius. Que nunc i accandi non est locus. Aliqz ab aduerbo. Cicero. Cu utru obvia proceda incertum est. Aliqz a prepositione. Obit apostolus. Cicero. Quid dulcius quam habere quo cu oia audeas sic loqui ut tecum. Aliqz cu substantiuo in casu / generis & numero iungatur. Halustius. Nos nō im-

Licera

Terentius

Cicero

Halustius

perit neq; diuersitas petimus quae res causa bella atque certamina ola inter mortales sunt. Iliquando ponitur in ablativo casu absoluto expressis partici p:o vel intellecto. Cicero de amicitia. Quo mortuo me ad scenam contuli.

Cicero.

Si hanc latet reccos numerum variandum

Qui spectant ad idem verbum medium est aliquando

Id recte quadrat raro quis comitantur

Quando verbum est medium inter duos nominatiuos diuersorum numeros ad idem spectantia illud in verbū aliquando (quāuis raro) cum nominativo le quente quadrare potest. vt in illo Terentiano. Imantium tre amoris reinter gratio est. Prophetā in psalmo. Mandata tua meditatio mea est.

Terenti^o.
apheta.

Mobile si quando medium est inter duo fixa.

Diversi generis que ad rem refertur eandem

Id fixo quadrat raro quis comitantur.

Quando adiectuum est situm inter duo substantia diversorum generū ad idem spectantia illud adiectuum cum sequenti substantiuo aliquando quis raro conuenire potest: vt in sacra scriptura. Postquam gustauit archi ciclum aquam vitrum factum.

Diversi generis si inter duo fixa relatum

Substantis medium est si sine communia utrius

Illud tunc fixo poterit quadrare relatum

Sin propriū est alterum huic semper coniunge relatum

Cicero.

Quando relatum est medium inter duo substantia diversorum generū appellativa sive: relatum cū utrōnī substantiuo conuenire potest: vt apud Cicero nem primo tusculanarū questionū. Studio sapientis que philosophia dicitur. Si alterum substantiuo est propriū relatum cum illo semper concordabit. Salustius. Est locus in cariere quod Cullianum appellatur hoc preceptum tam datri. Ascensū q; seruit est.

Salusti^r

Id totum sensum preuentem quando relatum

Substantis referas vel mobile/ponito neutro

Singulatī numero sic persona quoq; terna

Si ad varios sensus referas plurale erit illud

Terenti^o

Quando relatum vel adiectuum ad totam orationem precedentem referatur in neutro genere singulari numero et tertia persona ponetur: vt in illo Terentiano. Ego quoq; una pereo: quod michi chartius est. Sin ad duas vel plures orationes referatur erit pluralis numeri. Cicero in epistolis. Veroq; ne aut tripiatur a nobis causa regia aut deferatur quoq; minus velut non facile possum existimare. Exempla de adiectivo. Salustius in ingenuo. Nam vi quidem regere patrem quamq; possit: et delicta corrigas tam opozitum est: futurum committere: aut futurum consentire equo sup- plicio sunt digna.

Salusti^r

Id totum sensum verbum si quando refertur

Vel vocem quamvis que sumpta est materialis

Persone id terne singularis erit numerus

Ad varios sensus vel voces materiales

Si quando referas verbum plurales erit illud

Con verbis referatur ad totā orationē precedentem vel ad orationē quamcunq; materialiter sumptā verbū erit tercie persone & singularis numeri. **H**astius. **F**enstra autē niti & nihil aliud se latigando: quā ordī querere est ex-
treme dementie. **A** est vocalis. **E**go est pronomē. **Q**uod si ad varias orationes
referatur vel voces materiales referatur verbū erit pluralis numeri; ut **B**o-
Vā famā cuiq; detrahēre aut detrahētē libēter audire sūt eque dāabilia. **C**ī-
cero. **Q**uasi enim ipsos induxi loquētes: ne inde / in quā sepius interponerent
Ad cotum sensum comitante in quando refertur

Hastius.

Demonstratiūm singulariū id ponitur neutrō

Licero

Si ad variōs sensus referas plurale erit illud.

Cuando pronomē demonstratiū ad totā orationē subsequentē refert
erit singularis numeri & neutrī generis. **T**erentius. **N**ā id arbitror appri-
me esse vīle: vt ne quid nimis. **Q**uod si ad varias orationes referatur etiā plu-
ralis numeri. **T**erentius. **A**n hec dicent mīhi. Inuitus fecit lex cogit.

Terentius

Recetus vt esse potest verbo quandoq; relatum

Terentius

Sic adiectiū o fixum esse potest aliquando

Cuon admodum relatiūm potest esse nominatiūm casus verbo sic potest
aliquando esse substantiūm adiectiū. **L**icero de amicitia. **N**ihil enim stat i-
le est quod iustū est.

In genere ornate neutrō quandoq; reponi

Substantiato siue fixo motū possit

Adiectiūm siue substantiūm positiū aliquando non inveniunt in neutrō **T**erentius
generi substantiato locabitur. **T**erentius. Equum postulat.

Adiectiūm iunctū cum sensus nominis huius

Res/generi in neutrō substantiato aliquando

Orname ponas: hoc nomen res remouendo

Cadiectiūm cum significato huius nominis res coniunctum venisse in-
terdum in neutrō generi substantiato (hoc nomine res omisso) pon potest. **V**irgilis.
Non omnia possumus omnes.

Nuumduo conueniunt s̄ta aut plura immediate.

Que spectant ad idem easū ponentur eodem

Cuoitius duo aut pluris substantiū immediate conueniunt que ad idē **V**irgilis,
pertinent in eo dē easū ponentur. **V**irgilis. Formosū postor coridon arde-
bat alexim. Delictū dñi. Et accidit appoltio figura, que est continua conti-
ctio duorum substantiūm quōd alterum declarat alterum. **V**irgilis. **N**as-
te mee vires mea magna potentia solus.

Vult particuliūm particiūm q; locatum

In genere adiungi tantum fixo comitanti.

Conne nomen partitiū & partitiū positiū substantiū sequente in ge-
nere tantū conuenire debet: vt alijs viceq; partitiū positiū: vt distributiū.
Virgil. Nulla tuarū auditā mihi nec visa loq;si. **I**nterrogatiū: vt quicunq; deo-
rit. **I**nterrogatiū: vt quis hoīm. **C**omparatiū: vt duos fratru matr; est ma-
tus. **S**uperlatiū: vt maxima natari pīam. & sic de ceteris.

Virgilis.

Singulare rectus collecti que aliquando

Post le sublungi verbum plurale venisse

Quod cum intellecto recti non voce coheret.

Cartus casus singularis nōs collectiū verbū plurale alijs post se ornate
habere potest. **V**irgilis. **P**ars fenestra secant. Illud verbum secant cum

(Quod est pars) sed et intellecto (qd est aliud) conuenit. Et accedit synthetis figura qd est attributio proprietatis (hoc est verbis adiectius vel relatus) sub diverso genere aut numero/uni vel pluribus copulatis/qd non sit gratia vocis: sed significati.
Nominis interdum collecti siue epyceni
Et vocis sumptem cuiusvis materialis
Intellecto non voci vult mobile iungit
Atq; relativum tantum genere in numero

Cadiectiuū (tudem relativū) interdū in genere & numero cū intellecto & voci nominis collectiuī. epycheni generis cuius vocis materialiter sūpte pulch: conuenit: ut in illo Virgiliano Pars hominū validi. Ante feta lepus grauida.

Virgili.

Pasuum est quod desunt in e. et ea dempta redit in actuum.

Vini vel plures recti quos copula necit

Subiungi post se verbum plurale reposunt

Duo vel plures nominatiū coniunctione connecti verbuī plurale flagitiae ut virgilius & horatius contemporanei erunt.

Copula que necit duo plura de fixa requirunt

Pluralis numeri sibi mobile siue relatum.

Duo vel plura substantia coniunctionem connecta adiectiuū vel relativū pluralis numeri flagitant: ut oretes & pylades qui amicallimi fuerunt memoria (inter ceteros) maxime sunt digni.

Lum (sexta adiuncto) vult & vice ponit aliquando.

Hec prepositio cum (ablativo sibi adiuncto) loco coniunctionis & aliquando ponitur: ut in illo Virgiliano. Nemus cum fratre quirino mea dabant.

Si iungi adiectum contingat siue relatum.

(Copula que necit) variis fixis animatis

Quozum aliud generis maris est: aliud muliebris

Vel neutrius: erit maris adiectum atq; relatum

CQuando contingit adiectiuū vel relativū referri ad diversa substantia aīta coniunctione copulata/quoz aliud est mas. ge. aliud fēi; vel neutrius/ tunc adiectiuū vel relativū erit mas. ge. Virgi. Istanūq; patrēq; mēū iurataq; creusa. Alterum in alterius mactato sanguine cererā. Idem. Superest ne creusa asta nūlq; puer quos oēs vndiq; grāti. circuerant acies. Et accedit cōceptio figurae est: adductio indignioris ad digno. Sit autē genere nūero & psona qd masculiū genus cōcipit feminū & neutriū: feminū neutriū. Et qd pluralis uenit cōcipit singularē. H̄tī prima persona cōcipit secundā & tertīā: & secunda tertīā.

Si iungi adiectum contingat siue relatum

(Copula que necit) variis fixis animatis

Quozum feminei est aliud/neutrale aliud

Femineo pones adiectum siue relatum

CQuando contingit adiectiuū & relativū referri ad diversa substantia animata coniunctione concreta/quoz aliud est feminini generis/aliud neutriū adiectiuū siue relativū erit feminini generis: ut ancilla et mansiplum sunt mogigere eodemq; frugales.

Diversis fixis si mobile siue relatum

Copula que necit iungatur non animatis

Idem.

Cuiusvis generis sunt plerumque erit illud

Neutrius generis tunc mobile sive relatum

CQuando adiectum vel relativum iungitur diuersis substantiis non aequaliter coniunctione connexis cuiuscunq; sunt generis vel diuersi vel eiusdem adiectivi vel relativi ut plurimū est neutrius generis. **H**abilius. **D**ivitie decus gloria in oculis sita sunt. **T**erentius. **S**pes opes in te uno sunt sita. **V**irgilius. **I**rcum fregisti et calamos que tu donata vidisti.

Habilius
Terentius
Virgilius

Ad rectos verbū diuersos quando refertur

Quorum aliis pri me est persone / aliisq; secunde

Vel terne verbum / in persona ponit prima

CQuotiens verbū ad diuersos nominatiuos refertur. quorum aliis est pri me persone / aliis secunde vel tertie / verbum erit prime persone: vt tu et ego se gimus. Ego sive scribimus.

Ad rectos verbū diuersos quando refertur

Quorum aliis terne est persone / aliisq; secunde

Illud tunc verbum in persona pone secunda

CQuando verbum ad diuersos nominatiuos referatur: quoq; aliis est secunde persone / aliis tertie / verbum ponetur in secunda persona: vt tu et ille scribitis.

Quando relatiuum fixa ad diuersa refertur

Quorum aliud est prime persone / aliisq; secunde

Vel terne / prima in persona pone relatum

CQuando relatiuum referatur ad diuersa substantia antecedentia / quorum aliud est prime persone / aliud secunde vel tertie / relatiuum erit prime persone: vt ego et tu qui ab ipsis crepundis amauimus.

Quando relatiuum fixa diuersa refertur

Quorum aliud terne est persone / aliisq; secunde

Tute relatiuum in persona pone secunda

CQuando relatiuum refertur ad diuersa substantia: quoq; est secunde persone / aliud tertie / relatiuum erit secunde persone: vt tu et frater qui vicini satis mutuo amare debetis.

Ad rectos verbū diuersos quando refertur

Vel diuersa ad fixa adiectum sive relatum

Interdum recto verbum cu proximozi

Et fixo iungas adiectum sive relatum

CQuando verbum refertur ad diuersos nominatiuos vel adiectiū / aut relatiū ad diuersa substantia / verbum quandoq; proximozi nominatiuo / sive adiectiū / aut relatiū proximozi substantiū quadriabat: vt hic illius arma Hic curius fuit. Quid sunt et ego. Contristatus est rex et ols hierololyma cō eo. Aut ego / aut tu qui potioz es / id dicities et accidit zeugna q; est redutio vni? verbi adiectiū vel relatiū ad diuersa substantia.

Seps relatiū connectitur ante a sedens

In casu oratione / verbo adiectoq; refectis

Aiq; relatiū vult postpone apice sedens

Dicatz / quod preponit quandoq; poterat.

Ad rectos verba diuersa sive substantia
Cicq; relatiū / vnu et aliud substantia 249026

Valla
Cicero.
Virgili.

Cerentia
Idem.

Cicero.
Cerentia

In constructura vel idem antea cedens.
In de suum casum soluas valensis ut inquit.

CAntecedens sepe numero cum suo relativo in casu ornatissime coniungitne relectis verbo & adiectivo & oratores (autoz valla) relativo postponunt antecedens. Cicero. Pro ligario: sed hoc non concedo ut quibus rebus gloriemini in vobis easdem in aliis reprehendatis poete tamen ahs interdum preponunt Virgilii. Urbem quem statua vestra est. Et in constructione (ut idem valla inquit) Vel (idem nomen repetimus vel in debitum casum resolvemus) ut in illo exemplo. Urbem quem statuo vestra est / sic construendum est supple vrbis quam vrbem statuo est vestra. Vel sic. Urbem. i. vrbis / quam statuo est vestra. Et sic in omnibus aliis casibus est secundum quodam accidit autem helle: que est casus pro casu postis.

Lum quis qui quotiens (vel natis) immediate
firum coniunctum est: casu illi iungito flexum

CQuotiens substantia immixtare est no coniunctum cum hoc nomine quis quis cum suis compotis / sive relatiuum / sive interrogatiuum / sive infinitiu s sit substantium ponetur in eodem casu cum hoc nomine quis qui vel suis co potis. Terentius. Quod remedium eius in veniam trascendie. Idem. Quia causam reperire debitos.

Toti diuisio in partes fungas ubi verbum.

Lum toto partes casu ponentur eodem.

Partibus ac verbum iungens totum genito des

CQuando verbum fungitur ad aliquod totum / in partes postea diuisio / partes / cum suo toto in eodem casu ponentur: ut pueri legunt flores / ista / violas / illa rosas. Quod si verbum cum partibus iungatur / totum ponetur in geniti no: ut puellaribz ista violas / illa rosas legit. Et accidit figura prolepsis que est attributio proprietatis toti diuisio in partes suas.

Excludetur ip coniunctio sepe venuste.

In quartum vocem mutando que esse videtur.

Recti / infinitumq; modum verbum sibi sumcum.

Temporis eiusdem quod si illa expresa fuisse.

Hec coniunctio q; apud latinos autores sepe venuste excluditur mutando dictionem que videtur esse nominatiu casus in accusatiuum / et verbum sibi confundit in infinitum modum: eiusdem temporis cuius fuisse / si illa coniunctio q; exprimeretur unde quum barbari dicunt / gaudeo quod tu / vales. Latine dicunt gaudeo te valere. gaudeo q; tu aduenieras. Latini dicunt q; aduenisse gaudeo. Cicero in epistola. Itam mihi acerbam esse puto. Terentius. Meum gnatum tuum est amare.

Exprimis interdum quod purus sermo latinus.

Quando quia signat: vel propterea preit illud.

Vel capitulo suum sensus epistoli de.

Hec coniunctio q; interdum apud latini simos expressum inuenies / vel q; sumitur pro quia / vel propterea illi preponitur / vel quando ponitur in principio epistolae vel sententie. Cicero ad Brutum. Iugebat etiam molestiam quod magna sapientum: citrumq; bonorum penuria iam in clustate esset. id ei magna. r. Nemini enim dubium est: ut inquit valla: q; per quis resoluti. Terentius. Propterea q; seruiebas mihi liberaliter. Cicero. q; autem scribis: quid de exitu bellis sentiam: magis consilium petere possum / quam aliis dare.

De constructione nominum.

Dollesum flagitat possessoris genitium.
Eius loco possellum sibi iungi

Et, casu genere & numero secum sub eodem

In ve loco geniti poscit quandoq; datiuum

Chomen significans possessionem regis gentium sui possessoris vel eius possellum in eodem casu genere et numero sibi coherens; vel loco geniti poscit (interdum) datiuum: ut hic est fundus patris/vel parti/vel paternus.

In ve loco geniti poscit quandoq; datiuum

Possessi interdum possessor vult genitium

Chomen significans possessor regit interdum genitium ref possesse/ & quis doq; loco geniti regit datiuum: ut sum dominus huius fundi/vel huic fundo.

Nomen significans affinem/sive preeesse/

Ad que aliquid dictum/necnon consanguinitatem.

Exposcie post se casum iungi genitium

In ve loco geniti poscit puandoq; datiuum.

Chomen significans affinitatem/consanguinitatem/preeminentiam: vel non men ad aliquid dictu regi post se genitium/vel loco genitale regit aliquando datiuum: ut chenes locer pamphili/vel pamphilo/ idem pater giceris/vel glacie, hanibal dux exercitus carthaginensis vel exercitus carthaginensis preceptoris huius discipuli/vel huic discipulo. Herius domini/vel domino.

Nomen significans excellere vult genitium

Pondus materie mensura reiq;

Chomen significans excellentiam/regit solum genitium: & rex regi dominus dominantium. virgo virginum. Similiter pondus regit genitium materia/vel libra treoci/vel libra piperis. talentum auri. Item mensura regit genitium rei mensurare: ut modius tritici/congus vini/virga panni.

Exposcunt genitum Verbalia nomina cuncta

Lum deriatis que substantia locantur

Chomen verbalia et eorum deducta que substantiae ponuntur genitium regunt: ut cultor virtutis philosophus/nutrit sanitatis temperantia/legamē doloris consolati/ornamentum capitis capilli/expectatio miserationis fletitatis cum multis aliis.

In genitum mutant quartum verbi/genitum quem

In verbi quartum solua s/verbalia quedam

Finita in toz/sor/trix: pro us que sequentia sumpta

Ans/ens tus/sus/xus/gus/ius/bus/ib⁹/r⁹/oz/& cus

Hoc ceps/at/ex/ur/(quam actiue signat) et osus

Cquadam nomina verbalia mutant accusativum sui verbi in genitium/ qui genitius in accusativum sui verbi resoluti potest: ut est amator vini. dect amat vimum. Et ve sunt terminaciones verbalium que sic conseruantur. Toz/ ut amator vini. Hox/ ut defensor nobis. Triz/ ut epultriz vistorum. Ans/ ut spirans minacu. Ens/ ut appetens alieni. prudens & imprudens facti. Tus/ ut expertus & inexpertus erū. Hus/ ut physalus sui. Eus/ ut perplexus huius vel. Gus/

ut prodigus nūmōnū/in digus auxiliū. **Jus**/ut p̄ficiū vel in seū futurō
Cus/ut nutritius morbi/incentiuſ mali. **Iudas**/ut cupidus pecunie. **Rus**
 ut ignarus vīe. **Qz**/ut memoř beneficij. **Cus**/ut parcus suarū rerū. **Pos**/ut
 impoſ incep̄ti. compoſ animi. **Leps**/ut particeps laboř/p̄cepc̄ libidinis. **Dz**
 ut capax doli. rapax alieni. **Ez**/ut iudez rex capitaliū. **Wz**/ut dux facti. **Dlus**
 (quando actiue significat) ut ambitiolus dignitatis/studiosus poetices.

Ita pecunia genicū solers exp̄c̄ liberalis

Fertilis atqz rūdis sterilis reus instar & exp̄c̄

CIta noia solers/exp̄c̄/liberalis/fertilis/rūdis/sterilis/reus/exp̄c̄ /+ in-
 star indeclinabile (qd autore valla) ad quātitatē significat: regnū ḡth: ut **Solers**
 rerū/exp̄c̄ sceleris/liberalis/pecunie/fertilis frugū/rūdis grecarū/litterarū
 rū/sterilis herbarū/reus furti/exp̄c̄ salutis. **Instar** montis.

Effectum cause genicū vult efficiens

Formalis/vel finalis /vel materialis

Econtra effecti cause poscunt genitiuum

CEffectū postulat ḡth cause tā efficiētis/formalis materialis/et finalis. Et
 diuerso. Cause p̄dīce effecte ḡth postulat. Cause efficiens: ut laus victorij:
 + victoria laudis. formalis/ut mons in tre magnitudinis /+ mira magnitudo
 motis. Materialis: ut agger lapidū/+ lapides aggredi. Finales: ut spes p̄mis.
 + premiū sp̄ei. libido amoris/+ amor libidinis. opus utilitatis/+ utilitas eḡis.

Effecti efficiens poscit (quando qz) animatis

Vel possellūm/vel (pro acbīcio) genitiūm

Mater ie genitum raro poscit sibi forma

Sed possellūm aut sextum cum p̄positiūo

Ad que aliquid faciūm vice deponit genitiū

Illius ob quod sic possellūm sibi iungi

CEfficiens (qz hoc est in rebus animatis) postulat indifferenter ḡth vel
 possellūm effectū poscis virgili vel virgiliana. Itidem coquia materie raro
 ḡth sed vel possellūm vel ablaciū cū p̄pōne poscit: ut annulus aureus/ut
 ex auro. Similicē ad al. quid factū (hoc est qd ad dñm alicuius rei sit) loco geni-
 tui possellūm sibi iungi poscit: ut dom⁹ carbonaria: que carbonibus reponēdis
 sit domus ceruillaria/ceruillatoria/penaria/lignaria. cerotū futozūm.coquū
 atramentorium. theca pennaria.

Contenti in se vult genitum vas quodqz liquoris

Que si sit vacum/capiendo illi tamen aptum

Vult possellūm sibi iungi non genitiūm

Conomia vasorum volunt posse genitū liquoris in se continentis: ut cuppa vīni
 amphora ceruillaria/cadus olei. Sed si dulciusmodi vasa vacua sint: ad liquores
 tamen recipiendos apta non ḡth sed possellūm illius liquoris flagitant: ut
 cuppa vīnaria/amphora ceruillaria/cadus olearius.

Post possellorem signans laudem dedecus ve

Grammaticus genito possellūm & mobile iungit

Pulchres oratoř sexto cum iungit vtrumqz

Historicus sexto dat possellūm atqz poeta

Ex posselloři coniungit mobile casu

Possellum et genito ponit quandoq; poeta
Et posselloz nonnumq; mobile fungit

Posselloz regit ḡm̄ sui posselli significati laudē vel deder^o. vt b̄ie magni t̄
genitū: quē loquēdi modū quattuo modis efficerūt autores. **P**rim⁹ est grāma-
ticus: cū substantiū laudē sur dedac^o significat̄ cū suo adiectiuo in ḡto casu
ponit: vt puer p̄statis forma. **H**ec oratorius: qn̄ substātiū hm̄l cū suo ad-
iectiuo in ablō ponit: vt puer p̄statis forma: hic modus vñitatis est ceteris
+ venustior. **T**erti⁹ est hystericus: qn̄ substātiū hm̄l in ablō ponit: + adiecti-
vū cū posselloz conuenit: vt puer p̄stans forma. **Q**uartus est poeticus + licet
eiol⁹: qn̄ hm̄l substātiū ponit i ḡto: + adiectiuo cū posselloz connectit: vt pu-
er p̄stas forma virgilius. **V**irtute infelix animi. **I**de. **D** p̄stas animi suenit Virgili⁹.

Possellum partem signas quaudoq; poeta

In quarto ponit connectens mobile toti

Fit neget id causa refugis quod sermo solutus.

Quando possellum laudem aut dederus significans / significat etiā partē
aliquam totius poeta interdum licet (licentio se) ponit partem (metri causa) in
acto adiectiuo toti connectens. **V**irgilius. **N**ymphā nuda genus / sinus colle
et fluentis. **I**llum tamen loquendi modū in soluta oratione refugit orator +
accidit. **S**pæcetōche figura est qui attributio partis ad aliquid totū sub pro-
prietate verbi vel adiectiuo. **T**el synedoche est quando proprietas partis: hoc
est verbum vel adiectiuo cū toto conuenit: + pars in acto ponitur: vt sum al-
bus faciem: doleo caput. **E**t est alia synedoche indirecta tamen qd pars non
est de essentia totius: vt apud virgilius. **P**roficiunt sante victas. Virgili⁹.

Quum p̄cū nomen confunctum est immedieate

Fixo/tunc petit id fixum p̄cū genitiū

**Quando nomen rei p̄cū significans immedieate cū alto substantiuo con-
fungit: illud substantiuo regit genitiū illius p̄cū: vt panis trū denariorū.**

Artificem signans operis raro genitiū

Sed possellum vult/ars sic artificisq;

**Nomen significans artificem expedit possellum op̄cis: + rarissime ḡm̄: ve
lutoz vestiari⁹/artoz calceari⁹/tecoz stragularius: faber lignarius/fusoz era-
tius. **S**imiliter hoc nomen ars possellum artificis + non genitiū / ve
ars textoria fullonaria/cinetozia.**

Cum substantiuo quoq; venit immedieate

Temporis aut spacii nomen ponit genitiū

Vel posselluo possellum sibi si sit

Pro posselluis sed bimimentiā ponas

Marime in its que annis subsistunt parua tenellis

Illiis nominibus semper genus lo reliquisq;

Non possellum sed iunge dies genitiū

**Quoties cū noīe substātiuo immedieate conuenit nōme significans tēp⁹ / aut
spaciu⁹/et illud substātiū vult indifferēt̄ ḡm̄ t̄pis aut spacii: vt er⁹ possellis-
nu⁹ (m̄ possellum habeat) vt iter vni⁹ diei v̄l diueni⁹/iter vnius mēsi⁹/duoq;⁹
vel trū mensū⁹/vel iter mensu⁹ bimestre trimestre. **L**atitudo vnius pedis/
duoq;⁹ pedi/pedalis vel bipedalis. **C**reatitudo vnius digiti/vel vnius pollicis
digitalis vel pollicaris. **S**ed in its que tenellis parva adhuc subsistunt annis
(autoz valla) posselluoq; loco diaminutius vñitut: vt puer vnius anni/**

**duorum/triū/quattuor annos/vel puer anniculus/bimulus/trimulus/quadrū-
mus/vnius āni/vel ānticulus pullus/porc' vnius āni vel anniculus/puella
vnius anni vel annicula. In huiusmodi tñ nominibus q̄ teneris annis adhuc
parua sunt: id genus alius genitiū huius nois dies et non possitū vñta-
pamus. ut puer vnius diei duorum dixerū: non autem diurnus/biduamus.**

Quando loci nomen sequitur fixum immediatè

In posselluum id mutacum iungito firo.

Fixum posse soz ni sit/raro ingenitu

Ponitur sexto nunq̄ cum prepositiō
Quando immediate post nōmē sustantiuū sequit nōmen loci/pulchre illud
nōmen loci in posselliū mutatū cū substantiuo precedente connectetur: vt cō
sul romanus vinū creticū legati spāni Elephanti arabici/staga montana
in al. a publica. Et rarissime post hmōi nōmen usurpatū ḡtū: nūfī quō sustan
tiū est possesso; illius loci. vt Rex anglie. Archidux burgundie. In quibudā
tñ appellatiūs indifferenter usurpatū ḡtū vel posselliū: vt prefectus v̄z
bis/vel v̄banus/confectufo fōrē s̄ vel fori. Mōs patrius / vel mos patrie.
Et nūq̄ ablatiuos: vt diegilius mātuanns non de mantua. Thomas aqui
nas: non de aquino. Scolasticus pitauius/non de pitaui.

Partem quod signat nomen post se genituum.

Totius petit/aut posselliuum sibi iungit

Sed partis poscit pars dum carat genitium

Conomen significans partem vult genitium totum vel eius possessuum in differentia ut caput hominis vel humanum/corpu bouis vel bavimum. Pars tamen sui partis genitium tantu regit non possuum ut frons capitidis: non capitalis/planta pedis: non pedalis/digitus manus: non manus.

In possessuis intelligitur genitius

Totius petit/aut posselliūm sibi fungit.

Et cui nonnunquam fixum strucum appositum.

Quid si. In omni posse illius intelligit g̃us eaf̃ sui primitiū; qui referre licet adiectiū
ūū relatiū; sūt aliquā coniectū sublatiū per appositiōnē. ut apud ostendit. Tu
Item. mea defūcta lollis ossa cubare. Iōe. Non mea scripta leges q̃d lūmōr⁹ ad
hystrū. Et regū. iii. Tuit filiū meū de latere meo ancille tue dormientis.

Vult particiūm particiueq; locatum

Omne sibi nomen genitum/quartum ve preunte.

Inter/vel sextum cum p̄eposito ex sibi iuncto

Omne nomē partitiū: et partitī positiū: ut distributiuū: interrogatiū: infinitiuū cōparatiū: et superlatiuū: et nomē numerale tā cardinalē & ordina-
nale regūt genitiū casū vel actū cū ablutiū cū ex. **E**xempla partitiū:
ut aliquis cū iū: et inter cū: vel ex cū. Distributiuū: ut qibet istoruū: in-
ter istos: vel ex istis. Interrogatiū: ut Quis illoū: et inter illos: vel ex illis. In-
finitiuū: ut quicquid vestruū: et inter vos: vel ex vobis. Cōparatiū: ut fortior manū
inter manū: vel ex manū: est dextera. Superlatiuū: ut fortissim⁹ grecor⁹: et inter
grecos: vel ex grecis fuit achileus. Numeralis cardinalis: ut unus militū: et
milites: vel ex militibus. Numeralis: ut primus oīm: et inter omnes: vel ex oībus:
Dissimilis similis quando ad mores referuntur.

Exposcunt genitium/ quando ad formam quoq; ternum.

Conimiles & dissimiles q̄n referunt ad moe regūt q̄m/q̄i aut̄ ad formā dīfīc̄

(autore dyomedes) Teren. Dhi similes es. Allegi. Similes sic matribus hedos.

Lettus cum dubius sic sollicitusq; te curus.

Efflagicant genicum aut sexum cum prepositiuo

Cher nomina certus/dubius/sollicitus/+ securus regunt genitium vel ablatiuum cum prepositione vt sum certus huius rei vel de hac re.

Divicias signans vel egestatem genitium.

Polet vel sexum (quod rarius est) ibi iungi.

Chomen significans copiam vel egestatem regit genitium vel interdu ablatiuum (quo rarius accidit) Copiam ut apud virgilii. Quam diues pecoris Horati: muie quam lactis abundans. Egestatem t apud eundem. opis haud indiga nostra. De ablativo apud horatium. Diues agris.

Lum recto aut quarto coniunctum est mobile fixo.

Quod partitiae sine fixo est mobile sumpcum

Huicrius id ponas singulari in neutro aliquando.

Substantiuato/ac eius fixum genituo.

Eiulsdem numeri semper cuius fuit ante.

In constructura fixum adiectumq; soluta.

In calu genere et numero ponentur eodem.

Cuando adiectiu quod partitiae ponit potest cu substantiu in nominatiuo aut acto calu est coniunctu illud adiectiu veniente in neutro genere singulare substantiuato aliqui ponit potest et substantiu in genitio calu eiusdem numeri cuius fuit prius. Terentius. Si sensero te aliquid fallacie conari. Idem. Quid negoti iste est tibi. Idem. Quodius oneris impone. Idem. Da michi hoc negoti. Idem minus spci est. Plurimū laborū suscipi. Et in constructione adiectiu et substantiu resoluentur in eodem calu genere et numero: ut plurimū labořū suscipi. i. plurimos labores. Ideo dixi aliqui: quedā adiectua que partitiae ponit possunt non sic construuntur: qualia sunt oia distributiva p̄ter nullus: pro quo nil et nichil ponuntur. Etia comparativa et superlativa: p̄ter plus minus et plurimū. Etia numeralia tā cardinalia q̄ ordinalia.

Terentius
Idem.

Substantiuato tu nunq; ponito neutro.

Sufficiens magnam paruum maius quoq; nullum.

Sed pro sis sat multum plus atq; parum nihil et nil.

In constructura tu hec in auctoriora resolues.

Che adiectua: Sufficiens/magnū/parū/maius/+ nullū nūq; ponuntur in neutro genere substantiuato: sed loco illo: ista latiss vel sat multū pl̄ parū nihil et nil: et in constructione ista in illa superiora resolue. Allegi. Nec sat ratōis in armis. i. sufficiens ratio. Teren. Ratōis pericli cepit adire. i. sufficiens periculū. Multū ponderis. i. magnū pondus. Plus doloris. i. maiorē dolorē. Parc spci habeo. i. patrā spem. Nihil vel nisi rei tecū habeo. i. nullam rem.

Allegi.

Che constructione daciū |

Mobile quodq; bo num signans afferre malum ve

Culus vult ternum/aut vicinum conueniens ve

Aut inconueniens/ quedam et verbalia passum.

Que lignant in illis/sic dus finita vel osus.

Ecclinita vīs vel obobuio vel via duxta.

Dati uis casū regunt adiectiva: que bona vel mala alieni afferre significat
ut seruū virilis) gratus/fidelis moxigerus/ac acceptus dico. Crapula extialis/pe-
cularia/inimica/perniciosa/letalis/iniqua/aduersa sanitati. Datū similiter
regunt significativa vicinitatem: ut ager vicinus/sinistimus/contensis/conter-
minus/coniunctus/contiguus/proximus/propinquus vbi. Idem significativa
conuenientia vel inconuenientia ut lapis quadrans/avitus/cōgruus/yo-
neus/concorde/cquis conformus/consentaneus huic loco. Vtia dissidentias
discors/dissona/contraria verbis. Similiter cōstruuntur usq; quedā verbalia q; passi-
one significante finita in illo/in duis/vel in olus: ut pulchritudo amabilis ob-
cyannus rigidus subdolis. Aliena virtus formidolosa regibus. Similiter
construuntur deducta ab hoc noīe via/vel ab hoc verbo obvio: que in diuis esse
runtur. Virgilius. Regna iniuia unus locus nemini peruius. Virgilius. Lus
mater media sese tulit obvius filia.

Vtile quod signat/ vel delectabile honestum
Iis vel contrarium commutes mobile pulchre
In substantium casus (quandoq;) datur.

Quod substantiuim ediuerso mobile soluas

Nomine adiectiuū significativa utile vel dāni/delectabile vel ingratissi hones-
tū vel turpe/pulcre(q;ng) in substantiuū daturi casus cōmutari pōt/ utile/ut
hoc est utile vel cōmodū mihi/qd pulcrius dī hoc est mihi utilitati cōmodo ut
laero/dāni. ut hoc est mihi dāni nociū periculoso pulcrius. hoc est mihi
dāno nocumen vel detrimento periculo. Delectabile: ut hic sermo est mihi de-
lectabilis dulcis locūdus letus pulcrus hic sermo est mihi delectamento/dul-
ciss/iocunditate leticie. Ingratū: ut hec verba fiunt mihi ingratissi/acerba/mo-
lestia/pulcrius hec verba fiunt mihi ingratitudine/acerbitate/molestie Honestū
ut duco hoc mihi honestū/decorū/ampliū/ornatū/pulcriū duco hoc mihi hone-
stātē/decorū/amplicidū/ornamentū. Turpe: ut tu hoc putas tibi turpe vituperia-
bile/ignoriosū/pulchriū. Tu hoc putas tibi turpitudinē/vituperio ignominie.

Et posselliū pronominis in vice sumptus.

Primat ternus casus quandoq; venustē.

CLoco pronominis posselliū non inueniuntur incedū usurpatur datiuū sūt
primatū ut hic est aduocatus meus vel mihi/diminuū caput tuū vel tibi.

De constructione Accusatiū
Nomina nullū regunt post se quartum propria vt.
Quatuor iste modis tamē assistant sibi quartum
Ex vi prepositi mediancis/prepositi ve-
Lum in se vim retinent/polita aut pro participante
Silue figurate refugit quod sermo solutus

Accusatiū casam nulla nomina propria natura regunt. Quattuor tū
modis accusatiū sibi assistere p̄t primo ex vi prepositis mediancis/hoc est
quotiens/dictio adiectiuū sequens significat illud ad quid aliq; sit: ut miles
aptus pugne vel ad pugnā. Secundo qd actiuā naturā prepositis (vnde
nascuntur) in se retinent: ut proximus hosti vel hostē. Tertio qd pro partici-
piis sumunt: ut oslus eroles perosus bella. i. odiens bella ignarus causas pre-
dictis futura. i. ignorans causas praesciens futura. Hā cū genitivo/constructio
non pro participis sed pro verbalibus ponuntur. Quarto figurate hoc est g-
lyne dochen quando pars in accusatiō ponitur & adiectiuū partis cū toto
conuenit: ut pallidus facie. Ned hunc loquendi modū soli poete licenter blata-
pant oratores vero refugunt.

De constructione Ablatiū.

Plenum vel vacuum: sic ornatum aut spoliatum.

Nomina que signat sextum poscunt sibi iungi.

Sepius ac genitum plenus petit atq; referus.

Nomen sed sextum cum preposito simul absq;

Participans / sicut vacuus quod vult genitum.

Ablatiū casū noīa que significat plenitudinē vel vacuitatē auctore
valla; et nō ḡt̄ plenitudine: vt Creber p̄cellis astricis / vela turgida
vento. Equus letus armis vacuitatē vt infecūdus ple immunit crimi
ne. H̄t̄ cōstruunt noīa significatiū opationē vel priuationē. vt ample
us honoribus / clarus sanguine / orbis libris nud⁹ vctib⁹ vēdūs vro
re capt⁹ oculus. H̄d hoc nomē plen⁹ vt valla: sicut Cicerone fecit ḡt̄
frequētūs q̄ abliti regit sicut referus q̄ est nomē q̄ tñ est participi
(codē auctore) abliti cū vel sine p̄positiō regit. H̄c hoc nomē vacuus
nō aliquā cū ḡt̄ cōstrukt⁹: vt apud Salustiū ager aridus + frugis vacuus.
Sextum poscit opus non flexum quando necelle.

Signat / semper t̄ est habeo nunq̄ sibi iungi.

Vult / et cum pones rem terro rem semper egentem.

Ac opus in recto in infinitus modus obliet

Hoc nomē op⁹ ideclabile significat id qđ necesse regit post se abliti
casū + nūq̄ cū hoc vbo habeo (auctore dyomedē) 2ūḡt̄: sed ei⁹ loco cū hoc
vbo tū es tui / tūc res egēs ponit in dō / vt hoc nomē opus in ntō in iped
at p̄ficiū modū: vt misit est op⁹ pecunia nō aſt̄ habeo op⁹ pecunia.

Dyomedes

Dignus et indignus sextum flagitant genitum ve.

Sepius ac septum / vel nominis in vice poscunt.

Infinitum quandoq; modum sibi iungi.

Dignus et indignus regū ḡt̄ vel abliti. sed vſitatus abliti: vt suz
dignus laudis vel laude Et nonunq̄ in vice noīis infinitiū modū sibi
afflunt ut sū dignus amore vel amare.

Sextum vel rectum cum uāni vult comparatiūs.

Ultra sextum aliū regit excessumq; notantis.

Comparatiūs gradus regit abliti vel noīatiū cū hac prepositiō
quā: vt hector fuit fortior achille vel quā achilles. Et ultra illū abliti re
git aliū ablatiū dictiōnis significanti excessū: vt sum altior te capite.

Quos flagitat positus casū vult comparatiūs.

Atq; superlatuſ gradus ex vt significati.

Comparatiūs + suplatuſ natura significati regit oēs casū quos eoz
positiūs regit vt sū preceptorū chariorū condicūpūlū ceteris.

Macte petet solum sextum sicut prepositiō.

Hoc nomē macte significat magis aucte tā in vō singulari q̄ plura
li dūtaxat decimatiū regit abliti sine p̄positiō. Mactili. Macte nonad
tute puer sic itur ad altra. Quīt⁹. Curti⁹ libro. iii. Mos qđ inacte h̄tu
te estote (ingt̄) q̄ p̄mū intellexistis lat⁹ est fastidere regni q̄ accipere.

Mactilius.

Quintus.

Curtius.

Whitbytoni.

B.i.

Seiunctum signans depositum mobile post se.
Casum ablativum cum preposito preeunte.

Adfectiva significantia seiunctionem vel separationem regunt post se ablativum casum cum prepositione: ut liber a curis. Tranquillus a turba securus ab hostibus. Ociolus vel vacus ab omni molestia/longinus a mari peregrinus vel exul a patria. Terentius o geta quid ego a vobis alienus sum. Idem. Tu ociolus ab animo ille cura ablunxit, cum multis id genus alios.

Terentius.
Idem.

De constructione verborum.

Omnies cit similes sum/multaq; verba.
Passiva/et motum que signant sive quietum.
Addas que includunt in se motum latitantem.
Exto forem iungas sic persistencia verbo.

Dictio quando sequens preciensq; ad idem referuntur.
Casus similes connectit hoc verbum sum es cui et multa verba passua ut Eligor declaror, sio vocor. Et verba significantia motu aut quietum: ut eo curro sto sedeo motum latentem in se includentia de viu motor, nascor, evado. Exsto. similiter exto, et forem et significantia persistentia ut persisteo persto persisto maneo. Et hoc sum matu est intelligendu q; dictio precedens + dictio sequens ad idem referuntur.

Regentia genitium.

Sum post se genitum calum vocis comitantis
Que possestorem signat iungi flagitabit.
Si laudem aut dedecus signet genitum sibi poscit.
Uel sextum/qui crebrior est magis atq; venustus
Hystericus sexto dat possestum atq; poeta.
Et possestor nonnūq; mobile iungit.

Possestum et genito ponit quandoq; poeta?
Et possestor nonnūq; mobile iungit.

Hoc verbum sum es cui regit genitum calum dictionis significantis possestorem ut domini est terra. Quod si laudem aut dedecus significet regit genitum vel ablativum indifferenter: sed frequenter + venustus ablativum. Terentius. Multius consilii sum. Valustus. Lucius. Catilina nobili genere fuit hystriographi + poete dictionem laudem aut dedecus significantem in ablativo aliquando ponit + adfectuum laudis aut dedecus cum possestore adiungit: ut Ille est clarus ingenio. Et ali quando poeta ponit rem possestam in genitivo et adfectuum cu possestore connectit: et ille est prestans animi.

Quarto vel genito strucum dicit misereri.

Seruius/at genito aut terno se fit dyomedes?

Sed soli genito pro vsumato lacini.

Terentius.
Valustus

Christor erat ut asserit dyomedes regit gentium vel dicitur ut inquit
Hermus regit genitum vel accusatum sed pro fratre laetorum vnu cū geni-
tuo solo construit sicut satago. Virgilius. Nil nostri miserere. Idem. Mi-
serere laboam tantoz. Terentius. Hic clima satagit rerū suarū.

Auctor resiungunt (sicuti satago) misereri.

Obliuiscor egea sic indiget ac reminiscor

Effagitant genitum quartum aut sextum sibi iungit.

Varius asciunt ego indigo sibi quartum

Obliuiscor reminiscor Egeo et indigo regit gentium actum vel abla-
tiuum. Egeo tamē et indigo varius actum regit. Dyomedes. Reminiscor
facti factū et facto. Terentius. Ita si oblitus mei. Virgilius. Poma quod dege-
nerat succumbit oblitera priores. Cicero. Ut Tuis iumentis suscipiendis obliutus
scit. Salutem. Alterū alterius auxiliū eger. Gelli noctis atricay. Mul-
ta egeo. Virgilius. Nec Tali auxilio nec defensoribus istius tempus egit.

Deponit genitum aut quartū memini atque recordor.

Sed memoro significans memini poscit genitium.

Quartum vel septimum de preeposito preeunte.

Memini et recordor regit genitum vel actum. Terentius. Facit ut ei dicit
meminens. Virgi. Numeros memini si verba teneantur. Idem. Si rite audi-
ta recordor. Sed memini quod significat idem quod memoro vel mentione fa-
cio regit genitum actum vel ablatum cum prepone. Quintilianus. Neque oīno hu-
mus rei meminit poeta. Idem alibi de quibus multi meminerunt. Cicero / de
amicitia. Lassilis persona visa est idonea fuisse quod ad amicitia ea ipsa dissimil-
teret que disputata est ab eo meminisset magister meus scena.

Constructione datius.

Acquisitiue verbum vult omne locatum?

Lut quid sit siue est acquirentis sibi ternum

Et quartum ad preeunte vel in vice terni aliquando.

Ultra acquirentis ternum depositulat altrum

Ad quid signantis vocis quandoque veniste.

Et quartum ad preeunte vel in vice terni aliquando.

Omne verbo acquirentie positum regit datiuū acquirentis significatis
Qui aliquid sit aut est ut do tibi munus/molliorū tibi insidias/largiorū tibi
percutias/si tibi presidū. Et aliquis vice datiuū acquirentis regit accusati-
ū preeunte hac prepone ad velim. Cicero. Ad appii claudii senectutē ac-
cedit etiā ut ceterus esset. Terentius. Nonne ad senē aliquā fabriā fungit. Idem
Edeo ne vim facias in illā. Idem. Qui inlāqū sit oīes patres in adolescenti-
es iudices Et ultra dictū acquirentes aliquā veniente postulat altrū datiuū
dictionis significatis ad quid. Terentius. Tu id laude tibi ducis.
Idem hanc donū oīichī dedit. Cicero. Neque oīichī negligentis ascribas
velim. Et interdū loco illius datiuū postulat accusatum cum hac pre-
positione ad vel m. Terentius. Ad hec mala hoc michi accedit. etiā Cicero.
Ad illam optimā preeclarā pīdā velut cumculus accedit sexti rostris
dānatio. Terentius. Secundū dānatur pars in clientelam.

Sum/sic consimiles casus necentia verba.

Supra acquirentis ternum/casum sibi nexum.

Virgilius.
Terentius.
Cum gen-
actō vel
ableō sine
ppositioz

Dyomedes.
Terentius.
Virgilius.
Cicero.
Quintilianus.
Gellius.
Cum gen-
actō vel
ableō sine
ppositioz

Cicero.
Terentius.

Cicero.
Terentius.
Cicero.

Cicero.
Terentius.
Cicero.

Cerentius.

Cerentius.
Idem.

Perottus.

Internum mutent/vltra ad quid significantis

Deposcunt alterum ternum/aut quartum ad preuenire.

**Hoc verbū lū/ūsimiliter verba similes casus cōnectētia supra dīm acq
rētis p̄t interdū mutare casū post se cōnexū i dīm. Ceter. Mīhi soli ridi
culo fuit/fiat tibi volvētati effēctū sū multus admirationi dom⁹ mea pa
ter tibi hospitio. Isto tibi p̄sidio/nat⁹ sū mādo ludibrio. P̄terea aliquā
venustate postulat alīū dīm dīctiōis significātis ad qđ/vel actis cū hac p
postulat ad: ut sū tibi vtilitatē familiē curētā/vel ad familiē curēdā. Ce
ren. Vide ola signa hūc esse ad salutē. Idē. Aliquos aduocabat amicos
q̄ michi ad hāc rem adslūt. Idē. Opus est vrozi pluſtula suppellectile ad
nuptias/hoc fit/michi cōmodo mox̄ leuādo/vel ad mox̄ leuāndum.
Altō tibi p̄cēdīo inimicis expugnandis/vel ab inimicis expugnandos
et hoc modo possunt verba cum triplici dativo construī.**

Sūm p̄ habeo p̄līcūm p̄sellez sibi ternūm.

Pastulat/actoz rei p̄selle vult sibi recum.

Infīnitūs sibi nī quando modus obstat.

**Hoc verbū lū interdū p̄ hoc verbo habeo es ponit: et nunc posselloz
in dāctiuo p̄netur: et res possella in noīatiuo/nisi per infīnitūs modūs
pediatur. Virgilius. Est michi namq̄ domi pater. Id est habeo patrem.**

P̄st se deponit verbū quodcunq̄ datiuum.

Signans congruere/aut occurtere/sine iubere:

Auxilium ferre/aut insisterē vel famulari.

Hed flagitans quartum leuo cum iuno sic sua nata.

**Datiū regūt verba quecūq̄ significātia cōgruere/ut cōgruē/obtem
cio/obstēcio/cōuenio/arrideo/applaudo/assētioz/assentoz/aduloy/blādīo
Similiter significātia occurtere/ut occurra/occurso/obuiō/obuenio/in
terusno/euenio/inuenioz/s ola verba cū obulā iūcta/ut eo/prōdeo/exco
veneo/reneo/procedo/curo/occurro/estō/progredioz/obuita tibi. In
super significātia iubere/ut iubeo/impero/mādo/precipio/ediquo/q̄ etiā
actis regūt. Itē significātia auxilii ferre/ut subuenio/succurso/sup
peto/suppetias fero/auxiliū vel opem fero/auxiliōz/opitalo/parrocinoz
admiriculor/adsū/presto sū/presto/o sū: ut vult perottus) p̄ficio. Hed
leuo et iuno cū suis cōpositis regūt actis: ut leuo/iuno/alleno/subleuo/
eleuo/releuo/adiuuo/coadiuuo/adiuto/coadiuto pauperē. Datiū
et iū regūt significātia insisterē: ut insto/incipio/infūdo/vaco/intēto/ma
do/invigilo/inherēo/inhīo/indulgeo/insto/asko/assisto/substo/ subsistō/
operā do/animū applico/vel adiungo/innitor. P̄terea significātia
familiari/ut seruio/deseruio/subseruio/ministro/administro/subministro
luggere. subscito/milito famulor/ancillor/annicinulor.**

Ternū vel quartū sibi subiungi fl̄s gitabunt.

Hec moderoz/medicoz/comitorz/ ~~sanguina~~ aduloz.

**Hec verba moderoz/medicoz/comitorz/ et aduloz; tam Hulpius & Alci
cio testibus regunt indifferenter accusatiūn et datiūm.**

Vult ternū verbū suadere placere fauere

Et parere notans/simul iūs contraria sensū.

**Datiū regūt verba actis/significātia suadere: ut suadeo/subsuadeo
persuadeo/dissuadeo/cōsulo. Similiter significātia placere: ut placeo
moz̄ geo/intēcio/lasciatio/gratūfacio/gratifico/obsequioz/gloz̄ioz/et**

His cōtraria/vt dispeleo/succeso/trascoz/qd etiā ableti(cū pītū) postu
lat. **S**ic significātia lauere: vt laueo/aspiro/Annuo: innuo/conānico/
amicoz/suffragoz: iis cōtraria: vt noceo/officio/Incōmodo/impropero
inuidoz/inimicoz/turioz/minoz/minitoz/restragoz/ludificoz/verba dare.
Cūmiliter/significātia parere: vt paceo/obedio/obtempero/acquiesco
ausculto: odio o quando pīo obedio sumūtū. Et iis sensu cōtraria/ ve
resto/resto ablisto/obsto/repugno/illudo/insulto/oppono/obūcio:adues
soz/obuerioz/relectorz/obluctoz/obnitoz/renitorz/infideoz.

Offendo et ledo post se quartum flagitabant.

Vult stomachoz sextum cum preposito pīeunte

Et sic trascoz/quod vult quandoqz datiuum:

Cōfendo + ledo acīti postulat: vt offēdi vel lessi pedē. **S**tomachoz pos
scit ableti cū pīpositō cū pīeunte. **T**erciū. Id equidē meū stomachabat **C**erentius.
Trascoz regit ableti cū pīpositōne vel datiuū: vt trascoz tecū vel tibi.

Enum quibus est iunctum composcunt pleraqz verba.

Ternum vel sextum cum preposito pīeunte

Dos ultra quartum que sunt actiua reposcunt.

Clerba pleraqz ola cōposita cū pīpositōe con/dīm vel ableti cū hac pī
positōe cū postulat: vt cōgruo tibi vel tecū/cōsentio tibi vel tecū/cōgre
dior hosti vel cū hoste. Et ea q̄ actiua sūt ultra hāc constructionē regunt
actiū: vt comparo homero vel cū homero virgiliū.

Incitra motū verbis coniuncta quibusdam.

Nunc ternum poscit/sexturn nunc in pīeunte.

CQuedā ūba xposita cū hac pīpositōe ī citra motū nūc cū dīm/nūc cū
ableti hac pīpositōe pīente cōstruunt: vt infixit hācā pectori vel pectore.

Verba ad certamen spēciantia sepe poeta.

Datterno/at sexto potius nos cum pīeunte.

Clerba ad certamē pīnitētia regūt (z poētice) dīm: z vīscati^z + magis
oratoz ableti cū pīpositōe hac pīpositōe cū pīuncta. **V**irgi. **P**lacido ne
etiā pīgnabis amozi. **I**dē. **M**ōtibus in nostris sol^z tibi certet amyntas **V**irgilius.
Idē. **I**mper cōgressus achili. **I**dē. **C**u meū dic quo pīgnōze certes. **I**dem.
Idem.

Domine petet neutrum lignans excellere ternum.

Vel quartum/et sextum cum preposito simul abletoz:

Cōe verbū neutrū significātia excellētia regit dīm vel actiū: z ableti cū
vel sine pīpositōe: vt pīsto/antesto/excello/pīcello/pīnteo/pīpolo/pīlu
ceo/anteo. **H**uperēmineo tibi vel te virib^z. **T**erentius. **H**oc nichil pīstat.

Exposcit dominoz ternum aut quartum/pīeunte.

Nunc in/nunc inceper/vel sextum cum in sibi iuncto.

Dīo aris/regit aliqui dīm. **V**irgi. **N**ictis dīabilit argis/aliqui actiū **V**irgilius.
pīente hac pīpositōe in vel inter. **Q**uidiz. Et qd dīhart in cetera possit na
t^z hō. **V**irgi. Inter q̄ nīcētia culta. **I**n felix solū: z steriles dīhant aenea.
Aliqui ableti pīente hac pīpositōe in. **S**alut. **F**ortuna in oī re dīhantur. **V**irgilius.
Salustius.

Acquirentis ternum/acquisiti quoqz quartum

Actiūm impāccit poscie/quartumqz aliquando.

Acquirentis/et ea acquisiti vult sibi sextum.

Deponens et inoz struccuram poscit eandem

Gerentius.

CImperatio actus regit dicti auctoritatis: et actus auctoritatis: ut spacio eius
mutatur. Et aliquis regit actum auctoritatis: et ab aliis inquisiti. Tercium summa salutem
suum permenoue i partitum gnato. Inquitioz autem deponens eodem modo constructa.

De constructione Accusatiui.

Verbum omne actuum pre se depositum agentem.

Rectum vel quintum/et post se quartum patientem.

Excepto inuidio ternum quod vult sibi fungi.

Et post hunc ternum quartum quandoque reposcit.

Ait ergo interdico ternum sextumque regente.

Omni verbi actuum regit ante se non vel rectum genitale: et post se actum pa-
tientem ut ego lego virginitatem. Hinc tam excepit inuidio quod dicitur regit: et aliquis
ultra dictum auctorem. Politianus. Inuides oibus oia: preter inuidiam. Et inter-
dico quod datiuu et ablatiu regit: ut interdico tibi aqua et igne.

Ad quinque sensus que spectant omnia verba:

Queque timere notant simul hec intelligo sententiam.

Exposcunt rectum autem quintum pre se patientis.

Et post se quarrum depositum vocia agentis.

Verba ad quinque sensus pertinencia: ut audio: video: gustus: olfactus:
tangere: et significans timore: ut timore: metuo: paueo: formido: horreos:
horresco. Similiter hec verba intelligo: sentio: postulant ante se nomina
huius vel vocatiu patientem: et post se accusatiu agentem.

Passiuu es flagitante rectum casum patientem:

Pre se vel quintum post se poscunt et agentem.

Sextum preposito sibi iuncto siue datiuu.

Omnia verba passiuu regunt ante nosatiu vel vocatiu patientem: et
post se ablatiu cum prepositio: vel datiuu agentem: ut tu amaris a me vel
michi: nam per oes modos et tempora et ediverso.

Passiuu exposcunt ultra patientem et agentem.

Quos actiuu regunt omnes iungi sibi casus.

Verba passiuu ultra agentem et patientem regunt omnes casus suos actiuos: ut
littere dant a me vel mihi tibi ad patrem: hoc est do tibi litteras ad patrem.
Exulo cum vapulo veneo fioque reposcunt.

Quam passiuu velint constructionem sibi eandem.

Hoc verba Exulo: vapulo: veneo: et fio mox passiuorum constructio-
nem: ut abo tibi exulo.

Nubio maris poscit ternum/et rectum mulieris.

Infinitiuus nisi quando sibi modus obsteret

Hoc verbum nubo: is postulat semper datiuum viet: et nominatiuum
mulieris: nisi hoc verbum nubo fuerit infinitiu modi: tunc enim mulier
in accusativo ponetur.

Nuova nidoz signat ternum semper agentem

Nostulat: et rectum patientem: quandoque cetero.

Structuram semper passiuū more reposcit

Quando hoc verbi videoz significat idē quod puto/as postulat semper
dīm agentem:z utri patientē:vt ego puto hanc vitā acerbā:qd per vide
oꝝ sic dīc potest/acerba michi v̄ det hec vita. Sed qn̄ significat idem qd
cernoꝝ/vel alspicioꝝ more passiuū construitur:vt abs te vel tibi videoz. id
est cernoꝝ vel alspicioꝝ.

Pro vario lensu communia singula verba.

Structuram actiuam sic passiuamq̄ l'eposcit

Verba omnia communia pro varietate significationis/nunc actus
nunc vero passiuā constructionē sequuntur:vt ego criminor te/vel a'ma
aut michi tu.criminari

Includunt sensum passiuū neutra venustē

Motum que signant/sic deponentia verba.

Tempore preterito/reliquis ab eo quoq̄ ductis.

Verba neutra & deponentia motū significativa includunt passiuā signi-
ficationem in preterito perfecto:tempore et aliis tempozibus ab eo for-
malis.Virgilius.Uenit summa dies.Terentius.Hinc profectus est/
mensis tres abest.

Virgilius.
Terentius.

Transitiua sibi deposita omnia verba.

Ultra acquirentem ternum quartum quoq̄ vocis.

Illius in quam actus verbi transire notatur.

Ternis per sonis passiuēntur quoq̄ neutra.

Omnia verba transitiva,sive actiuā,sive neutra/deponentia/vel eō-
mūnia regunt ultra datiuū acquirentem etiam accusatiūm illius di-
ctionis in quam transit actus verbi:que etiam potest esse nominatiūs
casus verbo passiuo:vt ornauit tibi veniam.Virgilius.En quis confe-
sumus agros.Conoꝝ tibi insidias/interpretoꝝ tibi virgilium.Et ea que
neutra sunt possunt passiuari in tertis personis:vt aratūr arantur/bi-
buntur bibuntur.

Virgilius.

Interdum poscunt quartum sibi neutra soluta

Uia tercius verb i intellecti/aut prepositiue.

Quartus in aduerbum/vel quando sit resolutus.

Sive figurate viciat quod sermo solutus.

Verba neutra absoluta quattuor modis actū regunt. Primo modo
per subiectum alterius verbī intellecti.Virgilius Formosum pastoz co-
rydon ardebat alexim:hoc est ardendo amabat. Secundo modo per pre-
positionem intellectam:vt commissa pauesco id est propter commissa.
Tertio modo per mutationē actui in aduerbum.Iuuenalis.Que cur-
eus simulant & bacchanalia vivunt hoc bacchanaliter.Quarto modo per
figuram synecdochen vt doleo caput.Quem loquendi modum oratoꝝ re-
fugit in soluea oratione.Nam dicendum esse caput dolet.

Virgilius.

Iuuenalis.

Exposcunt quartum conformis significati.

Luncta sibi (quamvis neutrālā) pleraꝝ verba.

Omnia (cremo) verba (quamvis neutrālā sint) possunt regere accusati-
ū casū cōformis significati:vt apud Boetii.Hinc cōtinuū ludū/ludi-
cūs.Id. Magis quidē certamē certaminis. Ille graue seruit seruit
te/qui animum vitis seruit habet hec Ascensius.Augustinus datus.

Postulo posco peto doceo rogo sagito celo.
Ex quo cum vestit moneret in duo calceo singo
Obsecrat obretoz cum ex quo interrogat ozo
Hortoz cum natis geminos portant sibi quartus;

CHez verba postulo polo cū aliis supra memoratis duplice accusata
tū regere possunt: vt postulo te venia.

Que flagitare notant crebro magis atq; venuste.

Expositum quartum flagitati illius & unde.

Efflagitas quisq; sexum cum prepositio.

CVerba q; flagitata significat visitati^r venisti^r regit actis efflagita
te & abliss cū pōne illi^r rei unde flagitata aliqd: vt postulo venia abs te,

Verbū ornare notans sine ex uere efflagitabit.

Ornaci quartum per quam pulcre atq; rei qua.

Ornatur quicq; sextum sine prepositione

CVerba significantia ornare vel excire regit actis rei ornate & abliss
sine preposito illius rei q; ornata aliqd vt omo domū florib^r/vestio te
purpura/induo me bisso/cingo me gladio/calceo pedes cothurnis velo vt
tego domū latere/calamus/vel stramine/pteruo aurea lirpis/exue hu-
merum paluo/venudo corpus vestibus.

Celos vult binos quartos/vel sub vici quarti.

Alterius sextum cum preposito preeunte.

Personae et ternum sibi iungi vult aliquando.

Terentius. **C**hoc verbū celo regit aliqui duos actos: vt apud Terentium. Ea ne me
celer cōsue feci filiū. Iliq; loco alteri^r actui regit abliss cū pōne: vt ce-
lo te de hac re vt celo hāc ēē de. Et aliqui regit dictū pōne: vt celo tibī sibi
Tercium cum quarto poscunt repondeo: mīcto.

Adīcio scribo verbum omni loqui quoq; signans.

Interbum quartum cum preposito ad vice terni.

Hos ultra poscunt ternum aut quartum ad preeunte.

Compello appello sic conuenio alloquo^r affoz.

Atq; interpello quartum solum flagitabunt.

Datiū & actis poscunt hec verba rādeo/mitto/adīcio/scribo/ & oē ve-
bū significās loq; vt loquoy/dieo/alo/memozo/verbū facere/verbū pro-
fere/necro/ut nullū verbū mihi r̄fōis/misi/adiect/scrīpsit/vel locutus
est. Et loco datiū interdū posculat actis cū hac p̄positiō ad. Et ultra
hāc constructionē p̄st habere altery datiū vel actis ad p̄fūcta/dictiōis
significantis ad qd (vt superius est dictū) vt nullū verbū mihi vel ad me
r̄dit aut locutus/est p̄posito vel ad propoliū. Hec th cōpello/appello/
conuenio/alloquo^r/affoz/interpello/fols actis regunt: vt cōpello/appel-
lo/conuenio/interpello/alloquo^r affoz/te/de conlero:collisquo^r/confabu-
lo:et ceteris superius dictum est.

Vale auferre notans verbum ablatis sibi quartum;

Illius de quo quicq; auferunt quoq; ternum.

Proterno interdum sextum cum prepositivo

Cterbū significans auterē postulat actī rei ablate & datī illius vnde
de auferi aliquid: vt aufero/rapio/abripio/diripio/eripio/prcipio/surripio
adimo/demo/subduco/sublego/subtraho/tetraho/furo/predox tibi vestē
Et interdū loco datur postulat ablatiū cū prepositione. **C**eretius. **E**x
erimine hoc antiphonē eripiam. **C**icerō.lib.iii. epistolaz. Ego si in p̄ro-
uincia detrahere de tua fama iniquā cogitarem.

Cerentius
Cicerō.

Lum natus pri no spolio fraudo abdicat orbo.

Abrogat expello video exheredo reposcunt.

Ibs quo priuatur quiq̄ illius sibi quartum

Priuaci et sextum semper sine prepositivo

Chec verba priuo/spolis/fraudo cum compositis: vt depriuo/subpriuo
expolio/dispolio/defraudo. Similiter abdico:orbo/ abrogō/ expello / vis
duo/exheredo:regunt actī illius rei vnde priuatur aliquid & ablītī sine
prepositione illius rei que priuatur: vt priuo te rebus.

Pono fero capio cum p̄e post ante reposcunt

Quartum cum termo/sic actīa omnia ferme:

Lum p̄e et subiuncta/at soli termo dato neutra

Chec verba pono/fero/+ capio cōposita cum p̄e/post/aut ante/regunt
actī & dīcti: vt p̄epono/p̄efero/polpono/postero/antepono/antefero/
antecapio libertate diuitiis. Hīc actīa pleraq; oīa cōposita cū p̄e vel
sub cōstruunt: vt p̄scribo/p̄estituo/p̄efinio/p̄figo/p̄paro: cū aliis
subdico/sublego/subiūcio/suppono/subkerno/subdo/subligo: cū multis
aliis. **C**eren. Cate his rebus finē prescriptissim pater. Idē chereā huic rei
p̄ficiū. Idē. Et clā subduxit nobis. Idē. Qui hunc supposuit nobis.

Cerentius
Idem.

Admonio quartum poscit post se & genitium.

Aut ablatiū de preposito p̄e eunte.

Admonio regit accusatiū genitiū aut ablatiū cum prepositione
vt admoneo huius rei vel de hac re.

Accusare notans verbum/aut damnare reposcit.

Quartum accusati vel damnati et genitium.

Sīcne ablatiū cum preposito simul absqz.

Criminis aut pene/at sextum cum sunt sine fixis.

Adlectiūorum cum vel sine prepositivo.

Exceptis tanti pluris quanti atq; mino;is.

Lum natūs semper que ponentur genitiū.

Cterbū significans accusare vel dānare regūt actī, accusati vel dā-
nati/ a ḡfī vel ablītī cū vel sine prepositione. Criminis aut pene: vt ac-
cuseae hunc potes furti/farto vel de ferto,dānauit hūc vniuerse, pecunie
vniuerſa p̄sumia dī vniuerſa pecunia. hec valla. Linus. **H**ed nequaq̄ tā
tū relīctū est quante lūmē dānatus fuerat. **H**ed hīusmodi verba postu-
lant s̄pēr ablītī cū vel sine prepositione oīm adiectiūoī cū compositis
que semper genitiū(cum sunt sine substantiis) ponuntur: vt accusare:
hunc potes furti vel sacrilegi vel vtroq; vel de vtroq;. Imbōbus vel de
ambobus/nor autem vtroq; vel ambōbus.

Valla.
Linus.

Id p̄ecium spectans verbum p̄ecii flagitabile.

Whitbytoni.

L. i.

**Sextum/sed demptis tantum quantum minus & plus
Cum natis(cum sunt sine fixis)que genitio.**

Ponentur/sed cum fixis sexto tamen ista

Tantidem pluris semper pone in genitio.

CVerba ad precii pertinentia: ut eme/vendo/consto/valeo/loco/codus-
co & do pro vendo regunt ablativū ref significantis precii sive preciu certū
sit sive incertū: his quatuor exceptis. **Cantū/quantū/minus & plus: cū**
suis cōpositis: vt tantius/tantilibet/tanticūq/ quantiuis/ quantilibet
quātūcūq que sive substitutiis in genitio ponī debent. H̄d cū substitū-
tūis in ablative propter tantidem plures q̄ ablative carent. Et licet. Ha-
lukius scribat pluri precii & Terentius quātūs precii dic tamen loquē
di modis non vñstare apud oratores. Virgilius. Vñndidit h̄c auro pa-
tria. Teren. Minis viginti tu eā emisti. Vali. Magno vbiq̄ precio die
eūs estimatur. Terentius. Redimas te captum quam quas minimo
Plautus. Quātū eam emi. vili. Cicero. In licitatorē potius ponā: quā,
illud minoris veniat. Idem. Quo ne plures emerem.

Estimo cum pendo falso genitum libi poscent.

Tantus cum quantus sic magnus maximus & plus.

Plurimus et parvus minus ac minimus nichiliumq;

Cum natis istis addas nauci quoq̄ flocci

CHee verba Estimo/pendo/facio/regunt ḡm istū noīm superl̄ me-
moratū cū suis cōpositis: vt Tāti/estimo/pēdo/vl/facio/magni parvū
minimi/plurimi/facio/pēdo vl estimo/nauci/flocci/nihil pēdo.

Quartum cum sexto poscent pleo fertio nata.

Vel genitum interdum (quod rarius est) vice sexti.

Totus est sexcum poscent cum prepositivo

CComposita ab his verbis plo & fertio: vt complexo/expleo/impleo/op-
pleo/repleo/suppleo/referto/inferito/lufferito: regunt actiū & ablatiū. Vle-
giliius. Impleui clamo: via. Salusti. Sylla oēs suos diutius exple-
uit. Idē precipit primū vlti veteres amicos munieribus replet. Wallens.
Referri apothecā vino. Et aliquid loco abli regit ḡm (licet rarius) Vir-
gilius. Implevit veteres batchi. Et vltre hāc refectionē regit etiā abli
cū prepōnō totius: vt Impleui necū de amne de rivo. hec vallenſis.

Pascere que signant cum magnifico beo dico

Munero cu m digno: quartum & sextum tibi poscent.

CVerba significatiā pascere: vt pascō alo/nutro/cibo/poto/lacto/sat-
ro/satio/reficio/rccollio/educo/tollo. Similiter magnifico beo:dito/mu-
nero/digno: regit accusatiū & ablatiū: vt pascō regim herba.

Souerc que signant vel sumere vel remouere

Vel cohibere petunt post se iungi omnia verba.

Quartum cum sexto cum preposito preeunte.

CAccusatiū & ablatiū cū prepositō regit oīa verba significantia sol-
tice: vt soluo/libero/edimō/eximo/expedio/euoluo/eruo. Et similiter
significantia sumere: vt sumo/suscipio/accipio/recipio/audio/pisco/intel-
ligo. Et Idē significantia remouere: vt Remoueo/diccedo/abeo/migro/
emigo/recedo/separo/segrego/diuidō/diisungo/delacero/dicim-
po/proficiō. Et significantia cohibere: vt cohibeo/contineo/tempe-
to/cohercio/compesto/vito/deusto/arceo/abigo, &c.

Salustius.
Virgilius.
Terentius.
Valerius.
Plautus.
Cicero.

Virgilius.
Salustius.
Vallenſis.
Virgilius,

*abstineo quartum petit illis abstineat quod.
Sextum/a quo abstineas cum vel sine preposito
Et vice vult sexti (quod rarius est) genitium.*

Abstineo regit actum illius rei quod abstineat: ablatum cu vel sine prepositione illius rei qua abstineat: aliquando (Quis rarus) loco ablati ut regit gtm. Cicero in epistolis. Ego qui ostreis facile abstinebam/a beta et malua deceptus sum. Idem. Beneficii est quod abstineris a nephando see lete. Horatius. Morbi iusti: abstinentia dicit irarum.

Licero.

Horatius,

Quum substantium (libri ad comitante relato)

A nullo regitur/ quarto illud pone soluto. sib eode

Quando substantium (relatio accusatiui calo comitate) a nulla dictio regitur/ pone in accusatiuo calo absoluto: ut in illo. Omne palmita in me non ferent fructu tolleret cum. Sic astras absolute dicto/ omne palmita non ferent fructu in me pater tolleret eum. Simile est illud masculu et seminam creavit eos. Et illud ver et estatem in plasmasti ea.

C De constructione ablatui.
*Sextum vult vescor fungo, et uoz et caret vtoz.
Delectoz potioz quod rerum vult genitium
Fungo cum patior veteris quarto tribuebant.
Vule scateo sextum sibi iungi vel genitium*

Ablatiu regit he verba vescor fungo: cum ceteris superius dictis. Virg. Mensis en, delectur inq potioz interdū gtm pluralē huius nominis res sibi coniungit. Cicero. Rerū potiori volunt. Similiter hec verba fungo: et potioz cu acto apud veteres constructa reperies. Teren. Cu te illorū efficia fungere. Idem. Miseria omnia ego capio hic potitur gaudia. Et hoc verbū scateo regit ablatium vel genitium: ut scateat verbis. Gellius. Iarum muliebzum per diem perq noctem scatebat.

Virgilius

Cicero.

Terentius.

Sexto ponetur signans tempus spacium ve.

Nomen/ Vel quarto quando grecos imitantur.

Momen significans ipsi vel spaciū sru sit nominatiu casus verbo aut alioz regatur ponet in abltō vel si grecos imitantur in accusatiuo autope. Malla. Virgilius. Hic tamen at mecum poteris requiescere nomine. Idem. Noctes atq dies patet arti ianua ditis.

Malla.

Virgilius

Si non sit recti casus aliter ve regatur.

Mobile vel verbum sextum sine preposito vult.

Instrumentalis/sic formalis quoqz cause.

Nomina adfectiva et verba regunt ablati cali sine prepositione dictio nis significantis causā instrumentale vel formale. Instrumentale ou dius. Hancia vomeribus per se dabat oia tellus. Virgilius. Insequitur iam iamq manu tenet et premet hasta. Formale: ut. Canto alta voce recito prolatione dulci/his affatur amici. Quo ore id loquar. Qua ratione amissisti. Quia audacia id feceris. Quia infortunio id fit. Teren. Co pacto et gnati vita et consilii meū cognoscer. Idem. Hoc danc faciem est consilii et dolis. cum mille aliis. Virgilius. Maydatus bigis ut quendam ateq cruento puluer. Ouidius. Anxia luce sumis lentaque miseri ma tare. Linquunt ut gracie inverto lauicio sole.

Ouidius

Virgilius

Terentius.

Ouidius

Cū ablatō/
cū vel sine
ppōne vel
cū accō cū
ppositione
Terentius.
Terentius.

Terentius.

Virgilius.

Virgilius.

Walla.
Terentius.

Mobile vel verbum sextum sine preposito vult.

Caule finalis vel sextum pro preeunte

Vel quartum cum preposito ob propter ve preeunte

Cūdī adiectiuā & verba regunt ablatis sine ppōne cause finalis. **v**allis
qñ ablatis cū hac ppōne p. Aliqñ vero actis preeunte hac ppōne ob vel
ppter. vt Iaurus om̄ labor est patiens. vel oēs labores patit lucro/pro
lucro. vel ob aut ppter lucrum. **C**erentius. Ea gratia id feci vos vt pertenta-
rem. Idē. Hapiunt si pro maleficio. beneficium lūmū noluit reddere. Idē
Si propter amoē vroze nolit: ea primū ab eo aiaudertendo est iuiciū.

Mobile vel verbum sextum cause efficientis

Vult/sine preposito/aut sextum cum prepositiuo

In eisdum quartum per ob aut propter sibi iuncto.

Cūdī adiectiuā & verba regunt dictiones significantis causā effi-
cientē ablatiū sine prepositione. Aliquando ablatū cū prepositione. ali-
qñ autem accusatiū cum hac prepositione per/ob/vel propter: vt **H**ū
tristis vel tristior dolore/pre dolore/vel per ob aut propter dolorē. **H**ū
palidus vel paleo timore/pre timore/vel per ob aut propter timorem.
Terentius. Inimicus laetus cura & confortus stupet. **Idem.** Lingua hebet
metu. **Idem.** Pre gaudio non sum apud me. **Idem.** Laborate dolore/at-
que ex hac sollicita est die. **Idē.** Reuerterez mestus pre egreditudini illidua.
Idem. Subtristis sed nihil propter hanc rem.

Mobile vel verbum vult cause materialis.

De qua sit quicq̄ sextum cum prepositiuo.

Cum qua sit quicq̄ sextum sine prepositiuo.

Cūdī adiectiuā & verba regunt dictiones significantes causam
materialē/de qua aliquid fit) ablatiū cum prepositione: vt her dom
constat ex ligno & lapide. **Virgilius.** Crater ex auro solidi. Regunt etiā
dictiones significantes causam materialem (cum qua aliquid fit) ablati
ū sine prepositione: vt paries fit alba vel de albarum calce domus con
tegitur laterē stramine calamo. **Virgilius.** Longestum cespite culmen.
Idem. Urimibus molliq̄ paras intexere iuncas. **Idem.** Hectaḡ intex
unt abste costas.

Sexto ponetur functio sibipreposito cum

Dictio qua coniunctio concomitans ve notatur:

Cūm dictio significans coniunctionem vel concomitantiam por
tuḡ ablativo casu hac prepositione cum semper preeunte autoe valla
vt suscep̄ eum cum honore/u scribis cū iocunditate/loquitur cum affi
bilitate/sui negotiosus cum hospite. **Terentius.** M̄trum n̄ ego turpitce
me dedam cum hoc meo decrepito.

Desisto et cesso sextum cum p̄xpositiuo.

Poscent sine modum infinitum/vice sexti.

Cūdī & cesso postulant ablatiū cum prepositione vel loco ablati
ū infinitum modum: vt desisto vel cesso ab amoē vel amare.

De verbis pro varietate significacionis
diuise constitutionis.

Verba reciprocā sunt hec deficit affluo abendo.

Et pre se poscunt rectum post se quoq; sextum

Quem rectum in ternum casum mutare aliquando

Et sextum in rectum structura reciproca possit

Hec verba deficitio affino abundo sunt verba reciproca et regut ante se nominatiuum et post se ablatiuum quae nominatiuum aliqui in deo et ablatiuum in noslatiuum per reciprocam constructionem conuerter potest: ut ego deficitio nūmis et nūmi deficitio mihi ego affluius diuitias et diuitie affluunt mihi.

Deficitio quartum cogitat cum deserto signat

Quaudo dico id sextum cum prepositivo

Deficitio quae significat deserto regit actum: ut apud Teren. Ad te deficitia Sed quando significat haec aliquis ductu discedere (autoe valla) regit

**Terentius.
Valla**

Ablatiuum cum prepositione: ut Sabini defecere a romanis.

Prosequor afficio quartum et sextum sibi poscunt

Et senium sumunt ex appositis sibi sexis

Hec verba presequor et afficio regunt accusatiuum et ablatiuum et ex appositis ablatiuum significatae duerse sortiuntur: ut prosequor te amore id est amo te, prosequor te odio, id est odio te, afficio te honore, id est honoro te, afficio te vituperio id est vituperio te

Hec cimeo metuo caneo posunt sibi ternum

Quartum, vel sextum cum preposto veluti quum

Dico tibi cimeo, vereor mala ne tibi fiant

Dicens te cimeo, vereor mala ne mihi faxis

Abs te sed cimeo, per te mihi ne mala fiant

Hec verba cimeo, metuo, et caneo pro diuersa significati ratiōne regunt nunc datiuū, nunc accusatiuum, nunc ablatiuum cum prepositione: ut quum dico, Cimeo te vereor ne tanquam amico tibi mala fiant. Dicens, Cimeo te vereor ne tanquam inimicus mala inferas mihi. Et dicens, Cimeo abs te vi rior ne perte tanquam per aduersarium mala inferantur mihi.

Juribus intendo signant quum auscultat et audit.

Exposcant quartum, sed quum parere datiuū.

Ausulto et audio quae auribus intendere significant regut actum: ut audi de ausulta pauca. Quando autem id est quod parere regunt datiuū: ut agitatio vel ausculto tibi.

Vult pro promitto recipit ternum quoq; quartum

Pro accipio quartum et sextum cum prepositivo

Recipio quae sumitur pro promitto regit datiuū et accusatiuum: ut nescihi recepi tibi quod non recipi perstat. Quae autem sumitur pro accipio regit accusatiuum et ablatiuum cum prepositione ut litteras abs te recipi.

Accedo addo, vult acquisientis sibi ternum

Atque acquisici quartum simul ad precunce

Ternum acquisici quandoque dari sibi poscit

Accedo aggressor signans poscit sibi quartum.

Aduenio signans quartum perit ad precunce.

**Accedo aliqui significat id est quod addo et tunc regit datiuū acquisi-
tus et accusatiuum cum hac prepositio ad acquisiti. Teren. Id hec mala hos**

Valla.

Cerentius.

Michi accedit. etis aliquando regit datus acquisiti. **Quintilianus.** Ita
ut accedit dolori meo cumulus que hoc facit vero mea est. Aliqñ signifi-
cat aggredior et tunc postular actum (autoz valla) aliquando significat
aduenio et tunc regit accusatiuum cum hac prepositione ad. **Trent. 15.**
Decede ad ignem hunc.

Reddo cum facio signat quartum sibi poscit.

Ternum cum quarto/ quum trado restituo vē.

Reddo significans idē quod facio regit accusatiū. **Cerentius.** Red-
dam eā tam artam & carbo est. qđ significat idē quod trado vel restituo
regit datum & accusatiū. **Tren.** Lupio eam abducere ut eā suis reddā
Impono signans fallo ternum sibi solum.

Mult/sed pono super ternum quartumqz reposcit.

Impono significans idem quod fallo regit datum soli ut impositi
nobis. i. felicitati. Sed quando significat superponere regit datum & ac-
cusatiū: ut impone mihi quidvis ducis.

Comparco consilio vel emo signans sibi ternum.

Lum quarto poscit/quando equipato flagitabit.

Quartum cum tercio vel sextum cum preeunte.

Comparco significans idem qđ concilio vel emo regit datum vel accu-
satū significans idem quod equipara regit accusatiū & datum vel
ablatū cū hac prepositione cū (autoz valla) ut cōparasti tibi magnā
laudem. Comparari mihi necessaria; comparo te illi & cum illo.

Commendo signans fidei committere posic.

Quarto cum tercio/commende laudoqz signans

Exposcit binos quartos: sed apud mediane

Commendo significans fidei committere regit datum & accusatiū.
Vergilius. Hacca tuos tibi cōmedat troia penates. **Cicero.** Sic cum ei
bi cōmendo. Significans aliquem laudare regit duos accusatiūs hac
prepositione apud mediane. **Valla.** Commendo te regi id est committo
Commendo te apud regem id est laudo.

Conduco signans prosum poscit sibi ternum.

Sed quartum poscit quium nummis mutuo signat.

Conduco significans idem quod prolū vel btile sū regit datum. Sed
quādo significat mutare nūmis vel conductū capere regit actum: ut hoc
conducit cerebro/conduxi hanc domū/conduxī/seruū/conduxi & quād.

Jacumbo signans operam do pectorē toto.

Ad corpus quando transferunt vulc sibi ternum.

Aḡ amīnum quartum nunc in nunc ad p̄reunte.

Incumbo significans aliquid et toto constu intendere sive operā da-
re si ad corpus transferatur regit datum. **Vergilius.** Incumbite armis
Sic transferatur ad animū regit accusatiū cum in vel an p̄reunte
Cicero. Ad her p̄clarā studia incumbite hic valla.

Voces diuisas male dico (capere quando).

Signant et laudo/bene dico fungito t̄ tno.

Litterulis sacrī maledico quum male signat.

Valla.

Vergilius.

Cicero.

Valla.

Opto: sic benedico precoꝝ quando bene signat.

Nunc construca leges cum tecno/nunc quoꝝ quartuſ.
Cene dico: diuīſue dictiones ſignificantes laudare maledoco ſigniſcantes carpeſ. vt ſentit valla) datiuum regūt. Terentius. Neltis cui male dicio viꝝ. Gellius. de noctibus atticis. Indignissimū eū arbitror cui a bonis viris. bene dicatur. Sed in ſacris litteris Benedico idem qd bene precoꝝ & male dico idem qd male precoꝝ. alioꝝ cum datiuo. Aliqua do autem cum accusatiuo conuicta leguntur. Prophetā in psalmo. Benedic anima mea domino. Idem alibi. Benedic nos deus.

Opto precoꝝ iuncto bene vel male iungito tecno.

Quarto de boueo/cum deprecoꝝ ex teoꝝ addas.

Copto et precoꝝ cū bene vel male cōiunc: a regūt dtm: deuoneo autē de precoꝝ & exercitoꝝ actū regūt: vt bene opto vel precoꝝ tibi/male opto vel precoꝝ tibi. Ouidius. Theſea deuouit q̄ te dimittere nollet. Idē. Hepe pcoꝝ morte morte quoꝝ deprecoꝝ idē. Salu. Plebs catilinę conſilia exēctari. Quidius. Maluſius.

Ternum cum quarto dono poſcere dare ſignans.

Quartum cum ſexto quum munero ſignificabit.

Codo ſignificans idem quod do/das regit datiuum & accusatiuum: vt dono tibi munus quando ſignificat idem quod munero regit accusatiuum & ablatiuum: vt dono te munere.

Conuenio poſcere quum congruo ſignificabit.

Ternum vel ſextum cum prepoſito preeunte.

Intet preeiunctio quat tum poſcereꝝ aliquando.

Colloquac: at ſignans quartum poſcere ſibi caſum.

Conuenio ſignificans idem quod congruo regit datiuum vel ablatiuum hac prepoſitione cum preeunte: vt conuenio tibi vel tecuix. Et interdum accusatiuum cum hac prepoſitione inter: vt hoc cōuenit inter nos. Sed quando ſignificat idem quod colloquoz regit accusatiuum ſine prepoſitione. Terentius. Ibo ad forūm ut pamphiliū conuentam.

Consulo prouideo ſignans ſimul auxiliari.

Vel dare conſilium quartum ternumq̄ reponit

Interdumq̄ loco terni quartum in preeunte.

Consulo conſilium peto ſignans vult ſibi quartum.

Aeqꝝ ablatiuum cum prepoſito preeunte.

Consulo ſignificans idē qd prouideo auxilio/vel do conſilium regit accusatiuum & datiuū: vt hoc tibi consulo. i. hoc conſilium do. Cicero. Conſule valitudini. i. prouide. Et interdum regit loco datiuū accusatiuum cū hac prepoſitione in. Terentius. Pelleſe ſituc in te atq; nullū conſulit. Sed conſulo ſignificans conſilium peto regit accusatiuum & ablatiuū cū prepoſitione de. Sa. uſtris. Consul albius ſenatum deſerit ſe conſulebat. Po tribuo ſignans ternum poſcere quoꝝ quartum.

Sed mitto ſignans per quem quid mitteatur eius.

Vult ternum atqꝝ rei miſſe quartum ſimul ad quem.

Eſt miſſum quicqꝝ quartum petit ad preeunte.

Tella.
Terentius.
Gellius.
Prophetā.

Terentius.

Cicero.
Terentius.

Maluſius.

Cedo/as significans idem qd tribus regit datus & accusatus: ut do si
biturus. Significans idem quod misero regit dñm illius per quem ali-
quid mittitur: et actum rei missus: alterum actum cū hac prepositione ad illū
ad quem mittitur quicqz: ut do tibi litteras ad patrem.

Incessit signans subiur poscit sibi ternum

Aggredior quemqz male vult quartum quoqz sextum.

Incessit qd significat id qd labitur regit dñm: ut apud vallā. Incessit
michi cupiditas: id est subiur. Et aliqui significat aggredior quemqz offen-
sucus: tunc regit accusatum: et ablī: ut incessit me conuictus

Vult ternum solum vaco signans operam do.

Sed careo signans sextum sine preposituo.

Cum vacuus sextum cum preposito a preeunte.

Est vacuum signans impersonale vacatqz

Exposcit ternum casum p̄ se vice recti.

Coco/as significans dare operam regit solum datum: ut vaco la-
bor. Significans careo regit ablī sine prepositione: ut vacas culpa.
Significans vocus esse regit ablī cū prepositione. Plinius minor in
epistolis. Quā a scribendo vacaret. Interdu est impersonale: significat
vacuū: tunc regit dñm loco nō atū: ut iam non vacat mihi scribere.

Rei ipsa perficio signans presto exhibeo do.

Ere illo ternum cum quareo vult sibi iungi.

Excello poscit ternum sextumqz aliquando

Presto significans rei ipsa p̄ficer/exhibere) dare/vel excellere regit dñm
et actum. Cicero. tu tale te nobis prestare debes: ut dignus nostra cōmen-
datione videare. Plinius minor. Plura hic michi prestitū parentes.
Salustius. Dēs homines qui sibi prestare student ceteris animātibus.
Regit etiā aliquē ablatiū. Tercutius. Sapientia longe michi prestat

Verbero scindo neco signans cedo sibi quartum

Exposcit signat sed quando locum dare ternum

Cedo significans idem quod verbero/cindo vel neco poscit actum. ut
cedo seruum/cedo romos cedo victimā: sed qd significat dare locū poscit
et atū. Virgilius. Soli tibi ceditiamyntas. i. dat locum tibi.

In iuriā vlciscor signans vult vindico quartum

Crispus et ut scripsit quartum petet in sibi iuncto.

Atqz malo tueor quartum: et sextum ab preeunte.

Allero quum signat quartum vult in preeunte.

Vindico (autem valla) significat vlciscor: quociens iniuriā cōtumelias
vel illatā punio: et regit actum ut hanc iniuriā vindicabor. i. vlciscor vel
punia. Interdu regit actum cū hac prepositione in ut apud. Malu. Nobis
vindicatur est in eos q contra imperium in hostis pugnauerant. Interdu
vindico. i. qd ab iniuriā contumelias ut sine factura facienda/defendo: et
tūc regit actum et ablī cū preposito. Cicero. pmarcello. Nobilissimāq
familia lā ad paucos redactā pene ab interitu vindicasti. Id de senectu
ter et senectus natura loquitor: ne ab oibz eā vicitis vīdīcāre vide-
ar. Aliqui significat asserto maxime cū iungit cū hoc nole libertas vel ser-
vitus et regit actum p̄iuncta hac p̄spōne in. unde (ut id valla inquit)
dicim vīdīcare in libertate/aut in seruitute: quasi assertere in libertate

Valla.

Plinius minor

Cicero.

Plinius minor

Salustius

Tercutius.

Virgilius

Valla.

Blauking.

Cicero.

Plinius.

aut in fertute: nō ut quida volat vendicare. **H**oc u. considero que vito **H**alutis
conditio sit futura/in nosmetipso in libertate vindicemus.

Vult parco faueo ternum pro seruoꝝ quartum.

Parco significans fauere regit datiuū. **T**erentius. **C**andē aliquantu-
lo tido parco. Aliqñ significat seruare (t̄ p̄fimonia) regit accusati-
uum. **T**erentius. **Q**uod is vnsiatum cōpactū miser id vniuersitā abripit

Terentius.

Aspiro signans faueo ternum flagitabat.

Incumbo, vel peruenio quartum ad preeunte.

Aspiro significās idē qđ faueo regit dīm. **V**irg. **A**spicit dīm fortuna
labori. **U**ni. **C**orga dīs ceptis aspirate meis. Aliqñ significat idē qđ incū-
bo: i. quasi toto spū intētus sū. i. idē qđ accedit aut puenio: i. is significā
tioꝝ regit actū pūcta hac spōne ad. **H**ipotin⁹. **D**ecipit aspirat ad cōsu-
latū. i. gūlū toto conatu petet. **C**icer. **N**onū ad curia aspirā. i. puent.

Virgili⁹.

Undi⁹.

Hipotin⁹.

Cicer.

Euado emero signans similes sibi necit.

Lasus/ peruenio quartum in siue ad preeunte

Transeo vult quartum aut sextum cum preposituō

Euado significās idē qđ emergeo sio vel p̄duro siles sibi connectit ea-
sus: i. ille euāstis vi doctus. **C**icer. **A**perberare ne nō putarem⁹ illū na-
tura potuisse im̄probū euadere. **S**ignificās id qđ puenio: aſcēdo aut pre-
difficultatē venio regit actū pūcta hac spōne ad vel in. **V**irg. **E**uado
ad lūmi fastigia culmenis. **I**d. **H**ed reuocare gradū sugasq; euadere ad
auras hoc op̄ hoc laboꝝ est/ in portū quietis cādē euāstis. **S**ignificās id
qđ transeo exeo vel effugio regit actū siue ablūti cū prepōne. **V**irg. **E**uā
ditq; celerrimā irremēabilis unde. **E**uado manus vel e manib; eorum.

Cicer

virgili⁹.

Ide⁹.

Idem.

Me lecum testoz signans libi tertium. **G**ratiulor⁹ et qđ tu an-

Exponit et quartum proprieſtate ob preeunte

Quando deo iuncum est vel dīs/ ternum sibi solum.

Postulat/ et lignat vel suplico siue ago grates.

Signat idem grator⁹ structuram & polcit eandem.

Gratiulor⁹ qđ est vobis testoz me letari felicitate alterius apud cūpītū q
effectus est feicitate aliqñ apud mēpītū ob mēa felicitatem regit dīm &
actū hac spōne ob (v. ppter) pūcta valla. **G**ratiulor⁹ tibi ob tuā p̄ter-
ea adeptā. **G**ratiulor⁹ manū meis qđ v̄ te cōtingerē datū est. **Q**uinti.
Nō efficiet tu infandū pūtis reatus/ indignūq; discrimē ut misera puel-
la nō gratulor⁹ sibi: qđ ipsā pauper accusare lā pōt/ poete nōnumq; pueri
unt dīm: **V**irg. cū fuerit pñmō. **Q**uidi⁹ in ep̄lis. **G**ratiulor⁹ erhalia titu-
lis accedere n̄is/ supplere pōt mīhi/tibi vel, nobis. Et interdū etiā orato-
res. **Q**uinti. in pastu cadaver. **G**ratiulemur lā q; nulla ciuitas lā fame
laborat subintellige nobis. Aliqñ gratulor⁹ significat id qđ agere ḡfas v̄l
supplicare: sed nō feri nisi deo v̄l dīs. In eadē siḡtōe accipit grator⁹: sed
poeticū hystorielūq; est. **V**irg. **I**nueni germaniā/ gratarate sororoz: eadē
cū gratulor⁹ postulat hoc preceptū cū vallenā. **G**ipontinū est.

Valla.

Quintilian⁹.

Quidi⁹.

Quintilian⁹.

Valerius.

Intueoz signans animaduerto daco quarto.

Punio sed signans quartum vult in preeunte

Amaduerto signis id qđ in ueoz vel cōsidero (autoꝝ) **H**ipontino redit
actū sine prepōne. **P**lautus. **A**maduerto hōsem subalbīdū/ termū. **A**li-
qñ significat pupio: sed significat aſaduertere est eius/q; in alterū habeo
potestate ordine/ ac rite hoc est cū aſaduerteſe ponere & postulat actū cū
ig. **G**ellius. **V**erebat ne nimia traſarcitus in eū grauius aſaduertet.

Hipontinus

Plautus.

Gellius.

De constructione verborum impersonalium.

Est resert sic interq; est/ quum est utile signant.
Vel spectat genitum post se poscunt/genicius.
Exceptis ego nos tu Voloq; sui vice quoq; sum.
Possestiuorum sextos poscunt muliebris
His detur cuia pro fixo intellige reç.

Julianus
Hec verba impersonalia est interest et resert qd vel est utile vel spectat significant. regunt genituum casum omnium casuum. Exceptis genitius uis horum pronominum ego nos tu vos et sui loco quoq; sumendus est ablatus casus semintelligens genitus suoru possestiuorum et ablatus hu- ius nominis res pro eoru substantiating intelligitur. Similiter constituit ablatus suis nominibus. Luus:ia:um. Teren. Hoc patet el. Cicero. Per magni interest: q tempore ha littera addatur. Teren. Mea nihil re- fert du potiac. Cicero. Hic quod invenit quid autem veriusq; nostri Hec ternum poscunt impersonalia verba.

Accidit atq; placet licet & libet obiregit atq;
Longeuit euenis contingit sufficieq;
Conuenit incumbit vacat expedit addito prestat.
Beofer Obuenit et constat patet his vniuerit adde.
Hec impersonalia superius dicta regunt datiuum solum.
Hec sextum benefic malefic sarcis (er) sit agentem.
Pre se depositum cum preposito preeunire.

Ec post se ternum iungi poscunt patientem.
Hec impersonalia benefic malefic et sarcis poscunt ante se ablatus cum prepositione agentem et post se datiuum patientem: vt abs te bene fit mihi. Cicero. Videatis velim quomodo sarcis et.

Hec iuuat atq; decet lacet & delectat oportet.
Pre se depositum quartum casum vice recti.

Infinitiuimq; modum post se flagitabunt.
Hec impersonalia iuuat decet latet delectat: ut oportet regunt ante se accusatiuum loco nominatiuum post se infinitiuim modum: vt me iuuat legere. Terentius. Facit ut te decet. Idem. Id nos facere oportet.

Hec penitet cedet miseretq; pudetq; pigetq;.

Pre se depositum quartum recti vice post se.

Vel genituum infinitiuim vice quarti.

Hec verba impersonalia penitet cedet miseret pudet: ut piget regunt accusatiuum loco nominatiuum: vel genituum vel infinitiuim modum loco accusatiuum: vt me ceder vite vel vivere.

Delimit et debet solet incipit atq; potest dicit.

Infinitiuus quando modus additur illis.

Cicero.
Terenti.
Cicero.

nacat

Cicero.

Terentius.

Impersonalis / cum impersonalia sunt + patinet & spectat fit
In finitiui sibi structuamq; reposunt.

Quod si iungatur personalis modus illius.

Infinitius / tunc personalia sunt

Hec verba desinit / debet / solet / incipit / potest: & vult tuncta infinitius
impersonalium sunt impersonalia ut eorum infinitiorum constructio
nem poscent: vt me incipit te dñe vigile / michi desinit placere / te debet
penitere facti / illum solet redere laborum me incipit pigere facti. Quod
infinitius personalium iungantur personalia etis / ciuntur: vt ego de
sino indulgere delicias.

+ **Sextum preposito preiuncto siue datiuum.** **Quarto depositio** 57
Pre se verba petunt impersonalia vocis. **Lia post se non in**
Passive / a post se quedam quandoq; datiuum. **finitus h; personalia**

Aut ablaciuum cum preposito preiuncte. de **Et p; se post se p;**
Hos casus quozum sua personalia poscent. **pectu ad presentes**

Et tunc calu vlo constant quandoq; solute.

Verba impersonalia passus vocis regunt ante se ablativum casum
cum prepositione vel locis ablativi datiuum (autoe Hulpius) vt a me
vel michi statut. Regunt etiam interduum post se datiuum vel ablatiuum
cum prepositione si eozm impersonalia hos casus regant: vt a me vel
michi seruitur tibi. Marcialis. Non bene (credo michi) seruo seruitur
amico. a me vel michi auditur abs te. A me statut in fozo. Et a me vel
michi interdictum est tibi aqua et igni. Et aliquando sine calu absolute
ponuntur Terentius. Quum nemini obtrudi potest / tur ad me. Idem.
Quid agitur statut.

A multis actus fieri quin significatur.

Atq; ignorantur multi / tunc sumere vocis.

Passive debes impersonale venuste.

Quando aliquis actus significatur a multis fieri: et ignorantur illi **Horatius,**
multi: tunc sumendum est impersonale passus vocis. **Horatius.** Ilia-
cos inter muros pugnat et extra. Virgilius. Itur in antiquam siluam. **Virgilius.**
Ovidius. Iustus ex captu non hospes ab hospite tutus. **Terentius.** **Ovidius.**
Est ne vt fertur forma?

Quartum infinitus pre se modus efflagabit.

Atq; sui verbi casus post se petit omnes.

Impersonalis tamen infinitus habebit.

Pre se et post se omnes casus quos vult sibi verbum.

Infinitius modus regit ante se accusativum ei: sū: post se vult oēs
casus quos verbum a quo dicitur. Terentius. Nunc me hospitem lites
sequi / q; ha michi sit facile alioū exempla commouent. Infinitius ita
impersonalium regit ante se & post se eos casus quos verba a quibus de-
ducuntur. vt a me non satiactum est tibi / predolet animo.

Verba soluta iste et impersonalia dicas.

Fulminat et ningit pluie et tonat atq; choruscat:

Scandinat atq; gelas noctescit iuge diescit.

Iddas lucebit tempescit bslucula scie
Horum dant aliqui teccum (quandoq;) quibus sicut.

Ec quartum/sextoq; pluit sicut nubes addic

Chec verba impersonalia fulminat/ningit/pluit tonat/chozuscat/gr^odinat/galascit/noctescit/descit/lucescit/tempestat: & diluculans dicunt
absoluta: hoc est sine supposito vel apposito constare per se possumt. Ad-
iungunt tamen aliqui notarium quibusd^e istozz: et etiam accusatum
Sulpicius. Tuppiter pluie lapides, fulminat turres; grandinat frigates.
Valla. Liec et nunc dicamus: deus pluit carnem/pluit manna /pluit etc.
Propheta. Pluie super peccatores laqueos ignis. Statius in thebaide
Sexta pluunt. Linius. Funciatum est in albano lapidibus pluisse.

De subauditione nominatiu*e* et verbi.

Verborum prime persone sive secunde.

Exprimitur rectus raro/at plerumq; taceatur.

Significantia vel quam discretio fiat

Cum verbis prime aut sede persone rarissime exprimitur nūs; sed vt plurimū retinetur: qz hmoi ntis est certus/qualis ego nos/tu et vos: nūs at discretionē vel significantia deuotandā. Est aut discretionē quī act⁹ verbi art⁹ ibuitur alicui cū discretionē & exclusione aliozū: vt ego id effeci: quasi diceret null⁹ aliū. Virg. Tu michi quodcūqz hoc regni: tu sceptrationēqz consiliias. Tu quasi diceret & non aliū. Significantia est quum actus verbi attribuitur alicui cū excellētia. Virgilus. Est ego q̄ diuū in cedo regina/iouisqz & sororz coniunx una cū gēte tot años/bella gero/hec fano: paulo ante conquerens se victa a troianis dixit/pallas ne exirere classē argiuū potuit ast ego: quasi diceret q̄ intendit lū palla de hostes superare neq̄o. Et hmoi noſatiui cū quadā arrogantia proferuntue.

Verborum ad solos homines quorum accinet actus.

Exprimitur teccus raro ac plerumq; tacetar.

Post propria autorem nonnunquam et verba tacentur.
Cum verbis quorū actus ad solos hōes attinet rarissime exprimit nūs
tūmo retinet ut plurimū: ut aiū: ferit: dicit: asserit: inquit: sc̄: in iis
similiter² sub audit nūs hōes. Et rursus p̄p̄is noīa aut̄ ipsa v̄ba reti-
centur nonnumq; ut vnde boetius de quo diegilius subauditur. dicit le-
gitur scribit: sc̄.

Constructione nominum locorum.

Que peritare loco designant omnia verba

Post se coniungi sextum/quartum ve reposcunt

Pro vario sensu coniuncto prepositi u

Omnia verba significantia permanentia in loco reguntur ablatum vel accusatum priuincta pro varietate sensus prepositione. **C**ertius. **J**udicui eum esse in asia. **I**dem. apud formae et davo audiuit. **I**de. **F**ectus est apud antipodum, insulam. **E**t ad hoc preceptum reduci possunt (ferme) omnes prepositiones: de fuit cum patre vel apud patrem. **H**abito-
ante/cis/citra/post/vltra/secus/turta/sou. **L**onitutini sunt vires civi-
ca/extra/intra/muros vrbis contra inclusionem hostium. **H**olus habitat
sive absque praecepi a communicate vicinorum: sic de aliis.

Ut hīs vel pagi propriūm si verba sequuntur.

**Que per stare loco signant pone id genitivo
(Aduerbi in morem) si prime siue secunde
Flexute fuerit sic singulare variatum
Dumtaxat numero/si certe aut sit variatum.
Plurali tantum proprium tunc pone dativo.
Sed metris causa licet usurpare poetis.**

Pro tercio sextum casum quandoque licenter.

Propria nomina vrbium vel pagorum si sequantur verba significativa permanentiā in loco si prime aut secunde declinationis fuerint: et singulare tantum declinata in genitivo casu adverbialiter ponentur: ut padua est mediolani fui. **H**ec ubi rōme comperta sunt. Terentius. Ea **H**alustus habitabat rhodi. **S**ic in tercie declinationis fuerint: aut pluraliter etiam declinata in dativo adverbialiter ponentur: ut diuus augustinus carthaginē natus fuit. **C**icero floquit athenis. **G**ellius. **D**ocrates athenis **G**ellius. **I**damnatus est.

Post se verba petunt quartum in siue ad preueniente.

Ad loca que motum signant/ quem sepe poete;

In eternū mutant grecorum more licenter.

Juncta ad et in seruant structuram plurima eandem.

Omnia verba significativa motū ad locum regunt post se accusatiū casum preuenient hac prepositione ad vel in. **E**t interdū versus post polita: ut eo ad forū/in forū vel forū versus/profiscīcōz in galliam. **T**erentius. In aliam profectus est. **M**imiliter construuntur verba composita cum ad et in: ut ad litus applicuit. **I**nfero merces in italiā: poete tamē licenter hunc accusatiūm in datiuū lepitis mutant. **V**ergilius. **E**t tanDEM enbolici tumarum illabitur opis. id est ad opas. **I**dem. **I**nferetque de os latiō genus unde latum. id est lacum.

Urbis vel pagi proprium si verba sequatur.

Ad loca que motum signant/ id ponito quarto.

Aduerbi in morem/ et cum prepositivo aliquando.

Propria nomina vrbium vel pagorum si sequantur verba significativa motū ad locū in accusatiū casu adverbialiter poni debent: ut eo pī et auī. **C**icero. **P**ridie idus octobris athenas venimus coepiam bellissime nauigauimus: hora quarta brandusum venimus. Aliqñ tamē (cicero etarius) prepositio illis additur. **C**icero. Adolescentulus miles profectus sum ad capuam: quinto anno post ad tarentum questor.

Que remouere loco signant poscent sibi verba.

Casum ablaciūm cum preposito preueniente.

Omnia verba significativa remotionem de loco regunt ablaciūm cum prepositione preueniente: ut discedo ab urbe a magistro abs teo desce do te mōte. **T**erentius. **M**ulier que commigrauit ex andro huic vicinie.

Urbis vel pagi proprium si verba sequatur

Que remouere loco signant/ id ponito sexto

Aduerbi in morem/ et cum preposito aliquando.

Propria vrbium vel pagorum si sequantur verba significativa remotione de loco poscent in abito ut venio rōma/b o. opia. **T**aliquā eius uia pypus

Cicero
Idem.

additur prepositio in ablativo. Cicero. Quo ut veni hoste antiochia et
celisse cognoui. Idem. ut ab athenis supra maias in boetiam erit.

Bus domus exposcunt constructionam proprietorum
In cunctis casibus / sed militiam quoq; bellum.

De humis in genito tantum / at quarto quoq; sexto.
Preiungi semper sibi poscunt prepositionum.

Cher nomina rus et domus proprior nominū constructionē exposcunt
in omnibus casibus. Terentius. Kuri me cōtineo. Idem. Mus eo ibi me
macerabo. Idem. Ecce autem video rure redeuntem senem. Halustius.
Domī milicieq; boni mores colebantur. Terentius. Penates hinc salu-
tati domū diuertar. Domo reuerto. Sed her nomina militia humus et
bellum hanc constructionem in genitiis iantum postulant. Halustius.
Humī requiescere. Idem. Domī militie boni mores colebantur. Teren-
tius. In miliciam proficisci gnatum compulit.

Preposita exposcunt hunc (pulchre) compostura.

Clasum (nonnunquam) quem poscunt appositura.

CPrepositiones in compositione eundem (nonnunq;) clasum postulante
quem in appositione: ut adeo v̄bem/meo gratiam. Virgilius. Quāuis
multa meis exiret victimā ceptis.

CDe modo respondendi.

Quo casu querens rogat responde in eodem
Sed si per cuius possessuum rogetur.

A vel genitum quis quis: respondebis genitio.

Per possessuum ni quem responderis / in quo.

Quem verbum querens poscit responde in eodem.

CQuando sit interrogatio respondendū est per eundem casū per quē in-
terrogatio sit: vel si rogetur. Quē queris. Respondere potes te vel Iohā-
nem. Sed qn̄ sit interrogatio per hoc possessuum cuius: ia/um: vel geniti-
num huius interrogatiū quis que quod: per genitium est respondendū:
ut si queratur. Cuius vel cuius est hoc pecus: responde potes: patris
vel melibei. Nisi qn̄ responso fiat per possessuum: tunc enim respondebis
in eodem casu quem verbum interrogans post se regit: ut si querat. Cuius
vel cuius est hoc animal: Respondeas. Meum tuum tuum vel fraternū
Cuius vel cuius inter est: Mea tua sua.

Muando regit varius casus verbum per eundem.

Clasum tunc semper non respondere teneris.

Sed quandoq; alium que verbum vult sibi fungi.

Csed quando verbum interrogans regit post se varius casus: non re-
quiritur: ut per eundem casum respondeas: sed interdum per alium casū
quem verbum post se regit. Ut si queratur. Cuius criminis est: acculat⁹.
Furti ne an homicidii: Respondeas: neutro vel de neutro / non autem
neurius. Quantū emisti hinc equum: Virginitatis: nou autem virgin-
ti muniarum.

CDe usu et constructione gerundiorum.

C De usu gerundis in di.

Infinicii sensus quando immediate.

Post substantium comitatur nō animatum.

Infinicii sensum in di pone gerundo

Et quandoq; modo coniunctivo ut preeunte.

Post animata tamen quedam verbalia/post se.

Que genitum postcun licet usurpare gerendum.

Quando sensus infiniti modi immediate sequit post nomine substantiu in animatu in gerundo in di ponetur: ut amo, dicendi, cupiditas/ habendi, studiu lengendi, locus cognoscendi. Et aliquā in coiunctivo modo. **T**eren. **S**ed ea gratia similius vos vt pertentare **D**e. Ita ne oblitiate operā dat ut me a gloriis abstrahat. Et aliquando post substanti in di, ut apud Virgilium. Autem ego audendi.

Terentius.
Idem.
Virgilius.

Infinicii sensus quando immediate

Que genitum postcun post adiectiva sequatur.

Infinicii sensum in di pone gerundo.

Et quandoq; modo coniunctivo ut preeunte:

Quando sensus infiniti modi immediate legitur nota adiectiva à genit re-
git ponet in gerudo i di. Et qnq; in coiunctivo mo ut preeunte. **T**eren. **Q**uā
cupida erā huc redeudi. Ille est quid? uerādī ut ut lucre. **L**ytilus ad di **T**erentius.
Virgilius. **A**ugustini in quadā epla, forzādi vocē nullatenus cōpos erā.

C De usu gerundis in dum.

Infinicii sensus/ quando rationem.

Subsequitur/ causam qui declarat rationis.

Infinicii sensum dum pone gerundum.

Id preeunte vel ob propter/raro in simulante.

Et quandoq; modo coniunctivo ut preeunte.

Quando sensus infiniti sequitur/ orationē declarans causā oratio-
nis in gerudo in dum ponetur hac prepositio ad preeunte et aliquā ob vel
propter/ et aliquā licet rariū in et ante. **T**erentius. **D**ies michi ut satis
fit ad agendum vereor. **V**alla. **E**go veni ad vel propter te redirendum/
vado ad vel in capiendum hostem. **V**irgilii. **N**amē ante domandum
ingentes tollent animos. Et aliquando ille sensus infiniti in coniunc-
tivo modo hac coniunctione ut preeuncta ponetur. **C**icero. **H**ec te om-
nino facturum ut nobiscum ē primum lis. **T**erentius. **P**uelle hec adoz-
nant ut lauet adhortor.

Terentius.
Valla.
Virgilii.
Cicero.

Post curo mando loco sic conduco habeoq;

Pro debet/sine preposito dum pone gerundo.

Post hec verba curo/mando/loco/habeo pro debro sumptum gerun-
dum in dum sine prepositione semper usurpati autores: ut sepulturam
fariendam locabunt/columnam faciendam/conducerant/gladiato-
ri capiendos mandabat/lapides iaciendos curabat/consulandos et
magis et puniendos habui. Hec valla. **V**irgilii. **T**erentius regi furtum
mandarat alendum,

Valla.
Virgilii.

In dum per pulcre licet usurpare gerundum.

Impersonale est sibi coniuncto loco oportet.

Cetero et ponetur vox que recte esse videtur.

Et quandoque habeo ponetur sub vice oportet.

Vel tunc participans / vel dūs cum sum sibi sunt.

Loco huius verbī oportet per pulcre usurpare licet gerundū in dūm
cum hoc verbo est impersonali sibi adiuncto: dicto que videtur esse no-
minatiū casus ponetur in dativo. Terentius. Alieno mox viuendū est
mihi. Et alioſi loco oportet usurpatuſ habeo/ es. Similiter participis et
prioris/quam posterioris futuri. Cicero ad lentulū. Tantum habeo pol-
lisci. Idem in catone maiore. Neq; eos ſolum conuenientē habeo quos vi-
dūt etiam quos audiū. Quod vt valla interpretatur. idem est quod
pollicendum et conuenientū est mihi/ vel conuenientē me oportet. Qui
dūs in heroībus. per quod ſepe iteras: per quod iturus eras: id est per
quod ire oportet. Quintiliānus. Non ſit preceptor eoꝝ que emen-
da da erant diſimulatoꝝ id est que emendarī oportuit.

Inter preiuncta licet usurpare gerundum.

In dum per pulcre non nunq; sub vice recte

Casus / atq; ſui verbī quām aut dum preeunte.

Participans vel in ens / preiuncto in do ve gerundum

Quartum aut verbalis / ſimilis vel nominis inter.

Preiuncta / aut ſextum cum / prepoſito preeunte

Loco nominatiū casus et verbī ſenuſ eoꝝ aduerbiōꝝ dum (aut quām)
preeunte veniſte usurpare licet gerundū in dum preiuncta hac prepoſi-
tione inter. Virgilius. Et inter agendū occurſare capto (coſuſ ferit ille)
caueto/ hoc eſt dum vel quām agas. Aliquando etiam gerundū in do
preiuncta hac prepoſitione in. Et aliquando actiū cum inter vel ablati-
uum cum in nominis verbalis aut alterius nominis ſimiliſ: vt inter co-
ſultandum / i consuliſdo / inter consultationes vel conſilia / in conſili-
tione vel conſilio. hec valla.

Infinitiuui nūnq; ſed iunge gerundū.

In dum post verbum requiescere ſiue mouere.

Vel vocare notans / post flagitor et paroꝝ horzoꝝ

Infinitiuui ponas in dum ve gerundum.

Post verba significantia quiescere / mouere / vel vocare infinitiuu-
modus nunq; usurpatuſ: ſed ſemper gerundū in dum: ve vocauſ te ad
carentū non autem cūrere. So ad predandum / non autem predat
ſedo ad audiendum / non autem audire. So ad videndum / non autē vi-
dere. Sed post hec flagitor paroꝝ horzoꝝ. Indifferenter infinitiuui mo-
duum vel gerundū in dum usurpari potest: vt flagitor respondere veſ
ad responderendum: ſum paratus ſcribere vel ad ſcribendum: horzoꝝ ſude
re vel ad ſtudendum. hec valla. Et quāq; Virgilius dicat. Quoniam eō
uenimus ambo. Tu calamoſ inflare leues ego dicere verbiſ. Inſolita
ta oratione infinitiuuimōkn̄ ſt usurpandus. Metri enim cauſa infiniti-
tuui loco gerudiſſi licet ut usurpat grecor mox q; gerudiſſi carēt ut aliſ.
Et ſi tāt̄ amoſ caloꝝ cognoscere nōs pro cognoscendi poſuit cognoscere.

Infinitiuui deſiſto deſiſto cello.

Terentius.

Cicero.

Idem.

Valla.

Quintiliānus.

Virgilius.

Valla.

Virgilius.

Valla.

Virgilius.

Post se coniungi poscunt nunquam gerundum.

Cher verba desistit/desino/cesso infinitiuū modū & nunq̄ gerundū in
dū post se subiungi postulant: ut desistas vel desinas lachrymari/nō aut
ad lachrymandū. Terentius. Lucellus/cum cesso pulsare hostiū vicini.

Terentius.

De vbi gerundū in do.

Sensus participi presentis quum sine fixo.

Ecū situs/et sensus cuiusq̄ prepositorum.

Istorum preit in/vel ab/ex/e/de/simula/cum.

In do participi sensum tu pone gerundo.

Prepositis illis simul omissis aliquando.

Cuando sensus participi presentis temporis sine adiuncto substanti
eo est situs presedente sensu cuiusq̄ istarū prepositionū. In/a/ab/de/e/ex
aut cū. Ille sensus participi in gerundio in do ponetur illius prepositio
nibus aliquando prepositi/aliquando vero omisſus. Terentius. In ap
parando totum hunc confundunt dīem. Halukiū. Lesar dando subleua
doxathō nihil largendo glopis adeptus est. Plinii minor. Hermoni
bus dīe transfigebat/quāna a scribendo vacaret. Cicero. ab rundo factus
est satue. Idem. quid cogitas de cundo in episi obrenutus est ebibendo nī
mis. Teren. Utant id fieri ex assentādo. Quintilius. Sed ratio recte scri
bendi iuncta cum eloquendo est. Terentius. Ambulando sū defessus,

Terentius.

Halukiū.

Plinii.

Cicero.

Terentius.

Quintilius.

Terentius.

Infinitiū sensus post verba precandi.

Muando subsequitur/non in do pone gerundo.

Infinitiū sensum/sed pone modo illum.

In coniunctivo/preente ut siue remoto.

In infinitivo(quod ratus est) aliquando.

Cuando sensus infinitiuū modi sequitur verba que precari vel orare
significant. Ille sensus infinitiuū/non in gerundio in do ut quidam igna
et censuerit sed in coniunctivo modo(hac coniunctione ut preente & ali
quando omisſa)poni debet. Cicero. Petto ut honoriis mei causa expeditas
Idem ad acilū. Ibs te peto: efficias/ut is commendationem hanc intelli
gat adiumento fuisse. Et quandoq̄(licet ratus) in infinitiuū modo pon
tōt. Gellius. Nerea martis te obsecro pacem dare.

Cicero.

Idem.

Gellius.

Sum pulcre iunctum cum do quandoq̄ gerundo.

Infinitiū sensum possumus notabī.

Soluendo non sum signat non soluere possum.

Gerundium in do cum hoc verbo sum sibi adiuncto significat idē qđ
possum cū infinitiuū verbū. Quintilius. Placeamus nobis licet fortuna
nostra patre pauperi soluendo non sumus. i. soluere non possumus. Hec
Walla. Cicero. lib. episolarē tertio. Quā soluendo. Cluitates non essent.

Quintilius.

Walla.

Cicero.

De declinatione et regimine gerundiorum.

Actiue sumptozum.

Actiue dī dum do sumpta gerundia/tantum.

Singulari gentis quarto & sexto variantur.

Asq̄ sui verbi ratus post sc̄ illigatibunt.

Whypsoni.

D. I.

Terentius.

Et sine casu villo sata sunt quandoq; solute.

Gerundia in dū & do actio sumpta/in genitivo accusativo & ables singularibus dumtaxat sunt variata: ut noſatino caret/genitivo biden di/datuo caret/actō videndū/vocatuo caret/ablative videndo. Et eos casus quoſ ſua verba regunt poſt ſe poſcunt: ut datur mihi potefas abdicandi te peditis. Et aliquando absolute ponuntur ut apud Terentium. Ego vapulando/ille verberando uſq; ambo vel eſſe ſumus.

De declinatione & vnu gerundiorū paſſiuorū.

Didum do interdum ſunt ſumpta gerundia pulcre;

Paſſiuorū que tunc reflectuntur posterioris.

Moſe futuri perteſcipi/quadrare q; debent.

In genere & numero cum ſubfunctis ſibi ſixis.

Fixa ſed in caſu debent quadrare gerundis.

In conſtrucuora ſunt acciue reſoluta.

Gerundia in di dum & do/oznate interdum paſſiuorū ſumuntur & deſcendantur mox participi posterioris futuri: ut ntō amandus/da/dum/ ge- nitiuo amandi/de di. &c. et in genere & numero quadriare debent eā ſub- functis ſubſtantia iuſt. In caſu tamen ipſa ſubſtantia cum gerundis ca- herere debent: ut delectatio fruendi principatus/feude pionuincie/feue di imperii. Moſeſtia educandoꝝ filiorum locandorum filiarū/colendoꝝ predioꝝ. Exempla de gerundio in dum. Go ad ſalutandū fratrem/ſa- lutandā ſororem/ſalutandū ſiduſ/ad ſalutandos fratres/ſalutandas ſo- rores/ſalutanda ſidera. Exempla de gerundio in do. Occupatus ſum in arando agro/collocanda filia/emendo priedio in arandis agris/ collocan- dis filiabuſ/emeindis peditis. hec valla. **E**t in conſtructione actiue reſoluti debent ſic: delectatio fruendi principatu/pionuincie/ priedio. Moſeſtia educandi filias/collocandi filias/colendoꝝ priedia/et ſic de ceteris.

Nuum recto aut terno ſunt ſumpta gerundia fixis

Coniuinctis quadrant genere caſu numero q;.

Est rectus per dum per doꝝ aliquando gerundum.

Eſt ternus per dum conſtructura reſolutus

Quando gerundia in noſatiuo vel datiuo locantur. In caſu genere & numero eā adiuncta ſubſtantia conuenienter debent: ut apud Virgilium voluenda dies en atrilis vltro. Et utiſ ſuplicateſ reſoluti pōt. Aliq; in gerundium in dū: ut in illo Terentiano. Moſ gerundis eſt thaidi: quod ſic reſolutur/miſi mozeſ gerundum eſt thaidi. Idem alibi. Mihi molen dum eſt: habende compediſ. i. mihi habendū eſt compediſ. Aliquando in gerundio in do: ut in illo Virgiliano. Voluenda dies en vltro attulit: qd reſolutur dies voluenda. i. in voluendo vel dum voluitur. Similiter in ni voluendi tacito nos edunt/hoc eſt anni in voluendo/vel tempore re- ſolutione nos edunt datiuus gerundū per gerundum in dum tantū re- ſoluti debet: ut in illo Terentiano. Natū me credo ferundis miſeris: qd ſic reſolutur/natū me credo ad ferendum miſerias.

Caliſbus adiunctis nullis quandoq; ſolute

Paſſiuorū ſunt in dum doꝝ gerundia ſumpta.

Flexaꝝ ſunt tantum genito/quarto quoꝝ ſexto.

Di ſumptum raro eſt paſſiuorū/ſed preeunte ut.

Mallat.

Virgilius.

Cerentius.

Idem.

Virgilius

Et modus illius coniunctiūs vice sumptus.

Cerundum in dum & do passiue sumpta aliquando (nullis adiungetis si bi casibus) absolute ponuntur. Maluktus. Paucā supia repstam quo ad cognoscendūm omnia illustria magis magisq; in aperto sint hoc est cognoscantur. Virgilius. Alitū vīcē crescitq; legendo. Idem. Egregitq; medendo/hoc est dum tegitur & medetur. Cerundum in di aliquando iller easius passiue sumitur: ut apud Iustinum de regio pueri libro. & vī. Athenas quog; erudiendi gratia nullus/hoc est ut erudiatur. Idē in prologo primi libri. Quod ad te spēator antonine non tā cognoscendi: quā emendandi causa transmissi/hoc est ut cognoscatur & emendatur vītatius tamē ut vīle & alīs placet) loco illius gerundū in di usurpatur. Coniunctiūs modus passiue vocis: ut hec vībūs est in periculo ut capiat. Neq; rationem vīlam video quin gerundum in di hoc in loco usurpari posset. Quare enim (pace quod vallenſis aliorumq; fiat) non licet dicere Heres hic appetantur veneundi gratia. Idem hec mulier ad nubendi maturitatem perenuit / quoniam omnes grammatici huiusmodi passiua et alta cum gerundis inflectant. Sed hec superiora iustini exempla vallam latuisse arbitror.

Maluktus:
Virgilius.
Idem.
Iustinus.
Idem.

Quando relatiūm se quītūr post ipsa gerunda.

Accīue et nunq; passiue ea sumere debes.

Cuando post ipsa gerundiū relatiūm se quītūr/nunq; passiue sed semper actiue (autoz eballa) sumi debent: ut hīc dies attulit initium dicendi Gallarū ea que velle/non autem dicendorum eozum que velle.

C De vīsu supinozum.

Quando post verbum vel participale gerundum.

Ad loca quod motū signat/sensus comicitur.

Infinitiū/hunc tu pone pīore supino:

In dum (si libeac) ponas illum ve gerundo.

Et quandoq; coniunctiōnē ut pīeente.

Itq; aliquando prioris participante futuri.

Cuando sensus infinitiū modi sequitur post verbum participium ut gerundum/quod motū ad locū significat ponetur in pīore supino vel in gerundio in dum/aliquando in principio prioris futuri aliquando in coniunctiōnē modo pīefuncta hac coniunctione ut Terentius penales salutatiū diuertat. Idem. Ulro me accusatum aduenit. Cicero. Qd ad antoniniū audiendum venitis. Terentius. Percuro ad forū ut dicam tibi omnia hec. Virgilius. Si partitus abis.

Terentius.
Idem.
Cicero.
Virgilius.

Interdum liceat pīus usurpare supinum.

Post verbum includens in se motū latitantem.

Ut loco doc̄ datur/cum compōsitīs vocō mitto.

Clicet nonnumq; usurpare pīus supinum post verba latentem motū in se includentes/qualia sunt do et eius passiūm datis vel dare loco collo & voco & mitto cum compōsitis ut inuoco admitto. Terentius. Cū filiam hūc nuptūm do. Idem datur ne illa hodie pamphilo nuptūm Horatius in arte. Spectatum admissi rīcum teneatis amici. Terentius. Si quando illa dicet phedriam intromitteramus commissatum: tu pamphilo cantatum prouocemus dñe. Idem alibi ut potu virginem nuptūm collocauis.

Terentius.
Popatius
Cicero.
Terentius.

Terentius.
Virgilius.
Terentius.
Salustius.

In infinitiu sensus quando immediate.
Post adiecta vel illis finita sequatur.
Post ve gradus medii neutrum genus et superantis.
Hunc sensum ponas in posteriore supino.

CQuando sensus infinitiu modi immediate sequitur nomina adiectiva in illis vel illis finita vel neutrū genus. Comparatiu aut superlativū gradus ponetur in posteriore supino. Terentius. Non est facile expugnatur. Virgili. In brevia & litteris virget miserabile vissu. Terentius. Nichil facilis factu. Salustius. Optimum factu credens exercitū augeri.

Post adiectiu hec licet usurpare supinum.

Posterius/dignus mirandus mirus acerbis.

Lucidus obscurus durus locundus periculosis.

Obsecuus turpis locundus periculosis.

Absurdus fedus carus pulcrum atq; salubre.

CPosteriorius supinum usurpatur post hec adiectua superius dicta ut dignum annotatu. mirandum vel mirum auditu. acerbum aspectu. lucidum intellectu. obsecrum cognitu. clarum preceptu. perspicuum indicatus. obsecuum vel turpe dictu. locundum memoratu. periculorum factum. absurdum fedum vel pulcrum visu. salubre potu.

De loco motu que signant verba supinum.

Posterius nunq; flagitant in do ve gerundum.

Post se. sed semper nomen verbale aliud ve.

Quod simile est nomen cum preposito preente.

Cterta significantia motum de loco nunq; volunt posterius supinum vel gerundiu in do. vt quidam imperite censuere sed nomen verbale. vel aliud nomen simile preuncta prepositione (autoz valla) vt redeo a cena. no aut cenuo aut cenado

De usu participiis et venustate.

Vinis de causis inuentum participans est.

Vel sermo de breviis fiat delucidior.

Quando excludatur coniunctio sive relatum.

Sat aduerbitum. vel quod sit quandoq; necesse

Ut per participans habeas exprimere quedam.

Que verteat dici per verbum sermo solutus.

CParticipium duabus de causis inuentu fuit prima vt oratio esse brevior. dilucidior. omisis relatis aduerbitis & coniunctionibus. Secunda propter necessitatem quia aliquando sit necesse vt quedam per participia proferantur que per verbum dici non sciunt latinitas.

De exclusione coniunctionis copulatiue.

Quam duo verba simul coniuncto copula jungit.

Excludi potest coniunctio sepe venustate.

Alterum verbo mutato in participiale.

CQuam duo verba per coniunctionem copulativaem connectuntur omnes
coniunctione copulativa alterum illorum verborum venire in pass-
ticipium sepius comutari potest: ut si dicam viruit et valeat. Venustus di-
citur vivens valeret vel vivit valens.

CDe exclusione quamque nisi cum similibus.

Duum verbum preuenit nisi quamque consimilesq.

Pulchre in participans verbum mutare licebit.

Omisis illis simul expressis aliquando:

CQuando verbum precedunt nisi quamque: et consimiles: ut quanmis/
licet: tamen eius. Illud verbum in participans pulchre commutare licebit
omisis predictis quamque/nisi. &c. Et etiam aliquando expressis ut si dicā
Non credam tibi quamque iures. Pulchrius. Non credā tibi. suranti vel
quamque iuranti. Cicero. Et quin tu (nisi perfecta re) me nunquam conquieueris.

Cicero.

CDe exclusione relativi.

Verbum in participans tu commutare relati.

Dynate poteris subtracto lepe relato.

Verbum relativi lepe in participium (omisso relativo) pulchre conue-
ti potest: ut Qui consentiunt: et qui agunt pars pena punientur. Dynatus
dicas. Contententes et agentes pars pena punientur.

CDe exclusione dum et quum. &c.

Exclusis postquam dum quum/genus id reliquisq.

Hec comitans verbum vertas in participale.

Verbum sequens hec postquam dum quum: et id genus reliqua: ut simulat
postubi ut et ubi pro postquam sumpta. Aliquando in participiis istis omisis
dynate conuerteri potest: ut postquam consecereris negotia huc redito. Dynatus
Confectis negotiis huc reditis. Terentius. Id adueniens cum eisdem
fomachabat. i. dum aduenirem.

Terentius.

CDe constructione participiorum.

Duum nomen iunctum/aut pronomen participanti.

Anulo regitur/sexto illud pone solato.

nulla

CQuando nomen vel pronomen participio coniunctum a multis prepo-
sitione regitur: tunc illud nomen vel pronomen in ablativo casu absolu-
to ponis debet: ut oxo sole apertus est dies. Et iste ablativus a quatuor
septimus dicitur. A quibusdam ablativus in designatione consequentie
vel sequitur: quia altera ratio post eam sequi designatur: sine qua sensus
claudicatur: ut oxo solet non est plenus sensus: nisi additur apertus est di-
es: vel simile.

Nomen tu sexto/aut pronomen pone soluto.

Intellecto non expresso participante

Ens: quod nunc aboleat prisco testante minori.

CNome aut pronome quod in ablativo absoluto ponitur: quod participiorum
non exprimit sed intelligitur: et illud est participium plurimi huius verbi sū:
qd: auctore prisciano in minore nunc antiquatum est. Virgilius. Te duce si
qua manent sceleris vestigia nostri intelligitur ente. Terentius. Me invi-
pulso: hoc non fecit. Idem. Quibus resalua et perdita prosum,

Priscianus.

Virgilius.

Terentius.

Idem.

Luncta gerundia participantia sive supina

Quos sua verba regunt omnes poscunt sibi casus.

Posterius struitur passiuo more supinum.

Quamq; ex actiuo verbo descendere fertur.

Contra gerundia participantia et supina/omnes casus post se regere possunt quos verba a quibus deducuntur preterq; posterius supinum: qd licet actiuo descendat passio tamen constructionem sequitur.

De aduerbiozum et interiectionū constructione.

Tempoz loci sic quantia aduerbia poscunt.

Subiungi (pulchre) calum post se genitium.

Postridie p̄idie quarto des vel genitiuo.

Caduerbia et interiectiones post se aliquando casus accipiunt: vt aduerbia quædā tempore loci et quantitatib; que ḡt̄ regunt: vi nunc dicuntur. Ceteri. Idem. Cicero. Linius. Walla.

Dicta a prepositis mediū gradus et superatīs.

Quartū (vlera propriā structuram) aduerbia poscunt.

Caduerbia cōparatiū et splatiliū gradus: q; a preponib; venturi ultra cōparatiū et superlatiū cōstructionē seruit actō. Cicero ad octauū. Etiam propius vñb; mouentur. Salustius in iugurtha. Proxime hispaniam mauei sunt.

Propius expolcit nunc quartum nunc quoq; dactiūm

Copio aliquid actū aliqui dēt̄ poscit. Virg. Propriū vñb; di armēta tenerēt. Ecce petit rectum / en nunc quartum uinc quoq; rectū.

Quintum depositum heus ah sic vah simul ohe.

H: in proh nunc quarto iungitur nunc quoq; quinto.

Cece soli ntō iungitur Virgi. Deus erce deus. En sine indicet siue ex probet ntō aut actō iungit. Quinti. En probitas. Juuenal. En habitū. Virg. En quatuor aras. Heus ah vah ohe vñb; mōdo iunguntur. Hem proh nūc actō nūc vctō iunguntur. Teren. Proh dēū fidei. Idem. Proh supreme iupiter. Idem hem sclera. Idem hem astulias.

Hei eterno & recto / vah soli iungito eterno.

Miungas recto / nunc quarto / nunc quoq; quinto.

Chei ei drō altq; ntō iungit. Virg. Her mihi qualis erat. Te. Hei misera. Saut ntō actō aut vctō iungi pōt. Cicero. O nox illa. Virg. O regina nonā. Idem. O fortunatos nūmū bona si sua nocuit agricolas.

De ordine constructionis.

Quinq; modis rectus constituitur incipit ordo.

A quinto / aut recto / posito vel sub vice recti.

In principio cum iuncto vel sibi iunctis.

De impersonali / siue obliquo siue nero

Et ablaciō casu posito ve solute.

Correctus ordo construendi qnq; modis incipit. Primo a vctō casu: ut

Ceteri.
Idem.
Cicero.
Linius.
Walla.

Cicero.
Salustius.

Ulegilius
Quintilian.
Juuenalis.
Trentius.
Idem.

Ulegilius
Terentius.
Cicero.

h. Hoc nūc mōtatio nūc utrūpō in te Virgilis

In illo virgiliano. Parce metu cytherea. Hec a nō: ut apud eundē. Fa
ciliis descensus auerni. Tertio ab infinitiuō mō cū adiūcto vel adiūctis
sibi loco nō posito. ut i illo Halu. Vi patriā rege re paretē (q̄d) & possis
et importū est. Quarto modo a verbo imploinali: vel ex obliquo sibi
coniūcto: ut illo virgiliiano. Itur in antiquā illuā. Et apd eūdē. Hec te pe
nitent calamo tristis labelū. Quinto ab ablō absolute posito: ut i illo
euangelii Recubentibus undecim discipulis apparuit illis Iesus.

Virgilius.
Idem.
Salustius.
Virgilius.
Idem.

Impediunt ne sit structure congruus ordo.

Hec infinitum nomen/querensq; relatum.

Aeq; negatiuum/sic distribuensq; prolepsis.

Rectus ordo construendi quinq; modis impeditur. Primo modo per
nomen infinitū: ut Quēcūq; osculatus fuero ipse est tinete eū. Hec mo
do per nomē interrogatiū: ut quē queris. Tertio per nomē relativū: ut
in illo virgiliiano. Teahit sua quēq; voluptas. Quarto per nomen nega
tiū: ut nemine video. Quinto per nomen distributiuō & et per figuram.
prolepsim: ut puerorū alii sunt caeci ingeni. alii vero dociles.

Virgilius:

Construe sic/casum si sic prepone vocante.

Hinc rectum pones cum precipuo sit i verbo.

Post verbum subdes aduerbum/nil mediante.

Querens siue negans infinitum ve preibit.

Hinc tertium/et quartum post rectorem genitium.

Pones/hinc quartum aut sextum cum prepositiuo.

Antea redenī cum luncris pone relatum.

Hoc mō ordinādūt sūt partes okones in ipsa okone. Prio ponec vctū
casus si insit okoni. Inde nūs cū suo verbo precipuo siue primario post
verbū aut participiū ponetur īmediate aduerbiū: si tñ aduerbiū sit inter/
rogatiū negatiū vel infinitiuō spōnt verbo. Deinde ponec dñs et
actū/genitiū autē dictiōne illuā regente subsequetur/postea actū si
ue ablatiū cum prepositione. Relatiū autē cum suis adiunctis suum
antecedens īmediate subsequetur.

Obliquo omne negans/nec non aduerbia quedam.

Nud i aduerbum non oppositumq; resolues.

Quando negans recti est/ id nunquam soluere debes.

Omne nomen negatiū obliqui positiū/lūmīliter quedā aduerbia ne
gativa: in istud aduerbiū non est sūt oppositum resolutū debet: ut nulls
pro non & ulli. Nulq; apparet: nullq; pro non & vñq; ille non apparet vñq;
& sic de ceteris. Quando rāmen negatiū est nominatiū casus nunq; re
solui debet. Horatius. Nemo contentus viuat.

Horatius

Quum rectus sequitur quintum casum īmediate.

Qui spectauit ad idem cu īterquintum quoq; extum.

Exsistens nunq; siue ens/sed qui esq; subaudi.

Quando nominatiū vocatiū īmediate sequitur: qui ad idem
pertinet/ īter vocatiū & nominatiū nunq; ens aut existēs/sed qui es sub
audi oportet: ut illo dauidico. Dñe dñs nōster. Sic astruis. O dñe sub
audi qui es dñs nōster. Quod si subaudiret ens/ens loxer/ in concinni
tas: quis hoc partcipium ens similes casus conuictis,

David in
psalmo,

CIPID:

CExplicit Whitytoni Editio de concinitate grammatices et Constructione: nouiter impressa. Eborac / per me Ursyn. Mylner in vico vulgariter nuncupato (blake Street) Anno domini Millesemo quingentesimo decimo sexto/die vero. xx. mensis Decembris.

